

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

SITUAȚIILE FINANCIARE

***Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016
Întocmite în conformitate cu
Standardele Internaționale de Raportare Financiară***

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

Cuprins:

pagina

Raportul auditorului independent

Situații financiare:

Bilanțul contabil.....	1
Situația rezultatului global	2
Situația fluxurilor de mijloace bănești.....	3
Situația privind capitalul și rezervele.....	4
Note la situațiile financiare.....	5-60

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către Consiliul de Supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei

Opinie

1. Am auditat situațiile financiare anexate ale Băncii Naționale a Moldovei, ("Banca") care cuprind bilanțul contabil la data de 31 decembrie 2016, situația rezultatului global, situația privind capitalul și rezervele și situația fluxurilor de mijloace bănești pentru exercițiul financiar încheiat la această dată, și note la situațiile financiare, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.
2. În opinia noastră situațiile financiare prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative, poziția financiară a Băncii la 31 decembrie 2016, și performanța sa financiară și fluxurile de mijloace bănești aferente exercițiului încheiat la data respectivă, în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară.

Baza pentru opinie

3. Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit (ISA-uri). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea „Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenți față de Bancă, conform Codului Etic al Profesioniștilor Contabili (Codul IESBA) emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice, conform Codului IESBA. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernarea pentru situațiile financiare

4. Conducerea este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare

Deloitte.

5. În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru aprecierea capacității Băncii de a-și continua activitatea, prezentând, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și utilizând contabilitatea pe baza continuității activității, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează să lichideze Banca sau să oprească operațiunile, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestora.
6. Persoanele responsabile cu guvernanta sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară a Băncii.

Responsabilitățile auditorului

7. Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulativ, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.
- Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Băncii.
- Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
- Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a contabilității pe baza continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Băncii de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Banca să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.

Deloitte.

- Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele de bază într-o manieră care realizează prezentarea fidelă.
8. Comunicăm persoanelor responsabile cu governanța, printre alte aspecte, aria planificată și programarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.

Deloitte Audit SRL

Deloitte Audit S.R.L.
București, Romania
31 martie 2017

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
BILANȚUL CONTABIL
La 31 decembrie 2016

	Note	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
		MII LEI	MII LEI
ACTIVE			
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	5	20,118,744	14,706,367
Aur monetar	6	54,616	50,032
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	7	4,639,313	3,703,857
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	15,583,808	2,118,561
Credite acordate băncilor și altor persoane	9	27,968	14,039,063
Valori mobiliare investiționale	10	23,898,946	19,431,909
Imobilizări corporale	12	81,334	66,651
Imobilizări necorporale	12	42,737	23,252
Alte active	13	17,071	6,920
TOTAL ACTIVE		64,464,537	54,146,612
OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE			
Obligațiuni			
Monedă națională în circulație	14	18,990,332	17,044,068
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	15	5,712,099	3,311,788
Disponibilități ale băncilor	16	14,319,524	12,787,808
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	17	5,915,352	614,445
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	10,498,477	10,035,034
Alte obligațiuni	18	43,212	64,433
Total obligațiuni		55,478,996	43,857,576
Capital și rezerve			
Capital autorizat	19	902,970	902,970
Fondul general de rezervă		1,543,791	1,805,940
Total capital statutar		2,446,761	2,708,910
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		6,331,636	7,364,942
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale		193,431	211,577
Alte rezerve		13,713	3,607
Total capital și rezerve		8,985,541	10,289,036
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE		64,464,537	54,146,612

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

Aceste Situații financiare au fost aprobate pe data de 31 martie 2017 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

Sergiu Cioclea
Guvernator

Vasile Munteanu
Director al Departamentului
Buget, Finanțe și Contabilitate, Contabil șef

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

	<u>Note</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
		<u>MII LEI</u>	<u>MII LEI</u>
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	21	105,235	32,754
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	21	802,764	647,838
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo	21	16,126	80,389
		<u>924,125</u>	<u>760,981</u>
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	22	(39,333)	(39,717)
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților	22	(904,251)	(657,770)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo	22	(346,052)	(119,810)
		<u>(1,289,636)</u>	<u>(817,297)</u>
Cheltuieli nete din dobânzi		(365,511)	(56,316)
(Pierderi) /venituri din tranzacții și diferențe de curs valutar	23	(794,873)	4,545,010
Venituri /(pierderi) din reevaluarea valorilor mobiliare	24	8,068	(48,479)
Alte venituri	25	37,209	20,696
Cheltuieli operaționale	26	(198,494)	(270,403)
(Cheltuieli) /venituri nete operaționale		(948,090)	4,246,824
(PIERDERE) /PROFIT NET(Ă)		(1,313,601)	4,190,508
Alte venituri globale			
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova		5,522	(884)
Diferențe din reevaluarea aurului monetar		4,584	5,872
TOTAL REZULTAT GLOBAL AL PERIOADEI		(1,303,495)	4,195,496
Determinarea Profitului disponibil pentru distribuire			
(PIERDERE) /PROFIT NET(Ă)		(1,313,601)	4,190,508
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	20	18,146	28,540
Acoperirea /(defalcarea) pierderilor/ (veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	20	1,033,306	(2,258,160)
(PIERDERE TOTALĂ) /PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE	20	(262,149)	1,960,888

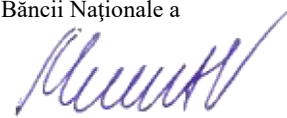
Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

Aceste Situații financiare au fost aprobate pe data de 31 martie 2017 de către Consiliul de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei.

Sergiu Cioclea
Guvernator

Vasile Munteanu
Director al Departamentului
Buget, Finanțe și Contabilitate, Contabil șef

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIA FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

	<u>Note</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
		<u>MII LEI</u>	<u>MII LEI</u>
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională			
Dobânzi încasate		947,466	776,411
Dobânzi plătite		(1,280,993)	(814,574)
Câștig/ (pierderi) din valori mobiliare investiționale		26,215	(19,939)
Alte încasări		37,602	20,692
Plăți către salariați și furnizori		(224,261)	(191,352)
Flux de mijloace bănești înainte de variația activelor și obligațiunilor		(493,971)	(228,762)
(Majorarea) valorilor mobiliare emise de Guvernul RM		(13,535,475)	-
(Majorarea) depozitelor la termen în valută străină		(108,793)	(2,218,849)
(Majorarea) creanțelor organizațiilor financiare internaționale		(1,047,850)	(306,820)
Diminuarea/ (majorarea) creditelor acordate băncilor și altor persoane		14,010,427	(6,369,159)
(Majorarea)/ diminuarea valorilor mobiliare investiționale		(4,478,300)	4,842,930
(Majorarea) activelor operaționale		(5,159,991)	(4,051,898)
Majorarea/ (diminuarea) monedei naționale în circulație		1,946,263	(2,172,928)
Majorarea disponibilităților Guvernului Republicii Moldova		2,473,779	789,219
Majorarea disponibilităților băncilor		1,570,338	3,617,195
Majorarea Certificatelor emise de Banca Națională a Moldovei		5,293,346	392,631
Majorarea/ (diminuarea) obligațiunilor față de organizațiile financiare internaționale		661,939	(654,350)
(Diminuarea) altor obligațiuni		(23,709)	(14,323)
Majorarea obligațiunilor operaționale		11,921,956	1,957,444
Flux net de mijloace bănești din activitatea operațională		6,267,994	(2,323,216)
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale		(47,748)	(40,599)
Flux net de mijloace bănești din activitatea de investiții		(47,748)	(40,599)
Plăți către stat privind distribuirea profitului		-	(889,365)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		-	(889,365)
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar		(983,886)	2,643,406
Creșterea/ (descreșterea) mijloacelor bănești și echivalentelor de numerar		5,236,360	(609,774)
Numerar și echivalente de numerar la începutul anului		5,746,630	6,356,404
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul anului		10,982,990	5,746,630
Analiza numerarului și echivalentelor de numerar			
Numerar în valută străină	5	1,875	3,554
Conturi Nostro	5	947,796	77,961
Depozite la termen în valută străină	5	7,981,983	3,546,554
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	2,051,336	2,118,561
Numerar și echivalente de numerar		10,982,990	5,746,630

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIA PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

	Capital autorizat	Fondul general de rezervă	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	Profit/ (Pierdere)	Alte rezerve	Total capital și rezerve
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2015	330,017	418,005	5,106,782	240,117	-	(1,381)	6,093,540
Profit net	-	-	2,258,160	(28,540)	1,960,888	-	4,190,508
<i>Alte venituri globale:</i>							
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	-	-	-	-	(884)	(884)
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	-	5,872	5,872
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	-	4,988	4,988
Rezultat global la finele anului	-	-	2,258,160	(28,540)	1,960,888	4,988	4,195,496
Distribuirea profitului							
Majorarea capitalului autorizat	572,953	-	-	-	(572,953)	-	-
Majorarea fondului general de rezervă	-	1,387,935	-	-	(1,387,935)	-	-
Sold la 31 decembrie 2015	902,970	1,805,940	7,364,942	211,577	-	3,607	10,289,036
Sold la 1 ianuarie 2016	902,970	1,805,940	7,364,942	211,577	-	3,607	10,289,036
(Pierdere netă)	-	-	(1,033,306)	(18,146)	(262,149)	-	(1,313,601)
<i>Alte venituri globale:</i>							
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	-	-	-	-	5,522	5,522
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	-	4,584	4,584
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	-	10,106	10,106
Rezultat global la finele anului	-	-	(1,033,306)	(18,146)	(262,149)	10,106	(1,303,495)
Acoperirea pierderilor							
Utilizarea fondului general de rezervă	-	(262,149)	-	-	262,149	-	-
Sold la 31 decembrie 2016	902,970	1,543,791	6,331,636	193,431	-	13,713	8,985,541

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (în continuare Bancă) este banca centrală a Republicii Moldova și a fost fondată în 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII, din 21 iulie 1995*. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova. Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În plus, Banca activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, licențiază, supraveghează și reglementează activitatea instituțiilor financiare, precum și activitățile de prestare a serviciilor de plată și de emisie a monedei electronice.

Banca Națională a Moldovei dispune de două organe colegiale de conducere: Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv. Consiliul de supraveghere este organul responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității Băncii Naționale a Moldovei. Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale a Moldovei și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege. Membrii organelor de conducere a Băncii sunt numiți în funcție de Parlament.

Sediul Băncii este situat pe Bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova. Banca nu are sucursale sau filiale.

2. Baza de întocmire

Situațiile financiare ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF), emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB).

Situațiile financiare sunt întocmite ținând cont de principiul continuității activității și sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova, rotunjite la cea mai apropiată valoare exprimată în mii lei. Banca menține conturile și registrele sale în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, și întocmește Situațiile sale financiare în conformitate cu acestea.

Situațiile financiare sunt întocmite în baza convenției costului istoric sau costului amortizat, cu excepția activelor clasificate în categoria activelor financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere și activelor financiare disponibile pentru vânzare care sunt evaluate la valoarea justă.

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în Bilanțul contabil au fost dezvăluite utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de SIC 39 „Instrumente financiare: Recunoaștere și reevaluare”. Această prezentare oferă o înțelegere mai adecvată a activelor și obligațiilor financiare ale Băncii. Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din Bilanțul contabil corespunde unei anumite categorii clasificate în conformitate cu SIC 39 „Instrumente financiare: Recunoaștere și reevaluare”, acestea fiind expuse în notele la Situațiile financiare. În conformitate cu paragraful 10 al SIC 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, Banca a ales să păstreze denumirea „Situația rezultatului global” și „Bilanțul contabil” ca și în situațiile financiare din anii precedenți pentru că reflectă mai bine așteptările utilizatorilor situațiilor financiare și pentru păstrarea consecvenței prezentării față de anii precedenți.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

2. Baza de întocmire (continuare)

Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea Situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări și raționamente la determinarea sumelor înregistrate în Situațiile financiare. Estimările și prezumțiile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea și în toate perioadele viitoare afectate. Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii Situațiilor financiare. Astfel, rezultatele reale pot fi diferite de aceste estimări. Utilizarea estimărilor și raționamentelor este preponderent următoarea:

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiilor financiare înregistrate în Bilanțul contabil nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active existente, dacă este cazul. În caz dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducerea Băncii. Detaliile privind valoarea justă a instrumentelor financiare deținute de către Bancă sunt prezentate în Nota 3 lit. f.

Reduceri pentru pierderi la valorile mobiliare deținute pentru vânzare, valorile mobiliare păstrate până la scadență, credite, angajamente condiționale și creanțe

Activele financiare deținute de Bancă pot fi depreciate, cu excepția celor clasificate la valoarea justă prin profit sau pierdere. Dacă există dovezi că un activ financiar este depreciat, suma deprecierei se evaluează ca diferență dintre valoarea contabilă și valoarea actualizată a fluxurilor de numerar așteptate. Banca revizuieste portofoliul de valori mobiliare păstrate până la scadență anual, iar valorile mobiliare deținute pentru vânzare, creditele, angajamentele condiționale și creanțele trimestrial sau la necesitate, pentru a estima necesitatea înregistrării unor reduceri pentru pierderi din deprecierea valorii acestora în situația rezultatului global. Detaliile privind estimările și raționamentele contabile semnificative aplicate de către Bancă sunt prezentate în Nota 3 lit. g.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

3. Politici contabile semnificative

Politicile contabile semnificative expuse mai jos au fost aplicate consecvent de către Bancă pentru toate perioadele prezentate în aceste Situații financiare.

a. Reevaluarea soldurilor și tranzacțiilor în valută străină

Tranzacțiile în valută străină sunt înregistrate la rata de schimb din ziua tranzacției și sunt zilnic reevaluate utilizând cursul oficial al leului moldovenesc. La data Bilanțului contabil, activele monetare și datoriile denominate în valută sunt convertite la cursul oficial al leului moldovenesc din data bilanțului. Pentru anii 2015 – 2016 cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele de referință a fost următorul:

	Anul 2016		Anul 2015	
	mediu pe perioadă	la finele perioadei	mediu pe perioadă	la finele perioadei
USD/MDL	19.9238	19.9814	18.8161	19.6585
EUR/MDL	22.0548	20.8895	20.8980	21.4779
GBP/MDL	27.0353	24.4903	28.7964	29.1134
XDR/MDL	27.7060	26.7768	26.3363	27.2635
XAU/MDL	798.7571	736.7237	700.9788	674.8875

Menționăm că, în conformitate cu decizia Comitetului executiv al FMI din 30 noiembrie 2015, începând cu data de 1 octombrie 2016, renminbi-ul chinezesc a fost inclus în coșul drepturilor speciale de tragere (XDR).

Diferențele de schimb valutar rezultate din finalizarea tranzacțiilor la rate de schimb diferite de cele ale stocului valutar sunt recunoscute în Situația rezultatului global.

b. Mijloace bănești și echivalente de numerar

Pentru întocmirea Situației fluxurilor de mijloace bănești, numerarul și echivalentele de numerar cuprind numerar în valută străină deținut în casă, conturi curente și plasamente pe termen scurt în alte bănci, și valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova cu scadența mai mică de 3 luni de la data achiziționării.

În Bilanțul contabil numerarul este recunoscut la valoare nominală, iar plasamentele pe termen scurt în bănci sunt recunoscute la cost amortizat și sunt prezentate pe bază netă (numerarul în casă în monedă națională fiind compensat cu moneda națională emisă în circulație).

c. Aur monetar

Aurul în Bancă se păstrează în lingouri bancare care corespund cerințelor de certificare internațională și de tranzacționare pe piața monetară. Fiind activ component al activelor oficiale de rezervă aurul este considerat a fi un activ monetar. Reieșind din caracteristicile expuse mai sus, Conducerea Băncii conștientizează că SIFR nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din Standardul Internațional de Contabilitate 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori”, Banca a determinat ca fiind relevantă aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare și prezentarea dezvoltărilor aferente aurului, în calitatea sa de activ monetar, în componența instrumentelor financiare.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

c. Aur monetar (continuare)

Aurul monetar se recunoaște inițial la valoarea justă plus costul de tranzacționare. Reevaluarea valorii aurului se efectuează lunar conform prețului stabilit de către Bancă în conformitate cu indicatorul $P_{Au\ USD}$ fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd. Reflectarea în evidența contabilă a aurului se efectuează conform *metodei costului mediu ponderat*.

Veniturile și pierderile nerealizate din reevaluarea aurului monetar sunt recunoscute în Situația rezultatului global și raportate în Alte venituri globale ca alte rezerve din capital. La derecunoaștere, acestea sunt recunoscute în venituri /pierderi realizate cu reflectarea acestora în contul de profit sau pierdere al perioadei.

d. Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale

Sumele înregistrate în Bilanțul contabil la poziția „Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale” includ, în principal, cota de participare a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional (FMI). Această sumă este stabilită în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), dar evidența ei se ține în MDL.

e. Active financiare

Banca clasifică activele sale financiare în următoarele categorii: active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere, credite și creanțe, investiții păstrate până la scadență și active financiare disponibile pentru vânzare.

Costul amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare este valoarea la care activul financiar sau datoria financiară este evaluat(ă) la recunoașterea inițială minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată utilizând metoda dobânzii efective pentru fiecare diferență dintre valoarea inițială și valoarea la scadență, și minus orice reducere pentru depreciere.

Rata dobânzii efective reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar estimate pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar sau, acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă inițială a activului financiar sau a datoriei financiare.

Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere

Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere sunt valori mobiliare care au fost achiziționate fie cu scopul generării unui profit din fluctuațiile pe termen scurt ale prețului, fie sunt valori mobiliare incluse în portofoliu cu o tendință de generare a profiturilor pe termen scurt. Inițial, acestea sunt recunoscute în Bilanțul contabil la data decontării la valoarea justă cu reflectarea separată în conturile bilanțiere a valorii nominale, scontului sau primei neamortizate, dobânzii cumpărate și dobânzii calculate. După recunoașterea inițială, aceste valori mobiliare sunt reevaluate la valoarea justă, în baza prețului cotate pe piața principală (prețul BID furnizat de Sistemul Informațional Bloomberg), rezultatul reevaluării fiind reflectat separat în bilanțul contabil. Dobânda de la valorile mobiliare este recunoscută în venituri din dobânzi.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Active financiare (continuare)

Această categorie de active financiare cuprinde valorile mobiliare emise de nerezidenți cu cupon sau scont și achiziționate pe piețele străine, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare investiționale”.

Credite și creanțe ale Băncii

Creditele și creanțele Băncii reprezintă instrumente financiare, prin care mijloacele bănești sunt acordate direct împrumutatului și sunt recunoscute în Bilanțul contabil când mijloacele sunt înaintate beneficiarului. Acestea sunt instrumente nederivate, cu plăți determinate, pe care Banca nu intenționează să le comercializeze și sunt inițial înregistrate la valoarea justă a mijloacelor alocate și, ulterior, sunt evaluate la costul amortizat.

Creditele acordate băncilor și altor persoane sunt evaluate ulterior la costul amortizat, și se determină ca rambursările de principal minus amortizarea acumulată, utilizând metoda dobânzii efective și minus reducerile pentru pierdere din deprecierea acestora.

Investiții păstrate până la scadență

Investițiile păstrate până la scadență sunt active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și scadențe fixe, pe care Banca are intenția și abilitatea de a le deține până la scadență și care nu corespund definiției de credite și creanțe. Inițial, acestea sunt recunoscute în Bilanțul contabil la data decontării la valoarea justă cu reflectarea separată în conturile bilanțiere a valorii nominale, dobânzii cumpărate, dobânzii calculate și primei /scontului neamortizate. După recunoașterea inițială, activele financiare păstrate până la scadență sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective și diminuat cu valoarea provizionului pentru deprecierea valorii. Pierderea din depreciere este recunoscută în Situația rezultatului global, iar dobânda de la valorile mobiliare este recunoscută în venituri din dobânzi.

Reclasificarea sau vânzarea unei valori mai mult decât nesemnificative din investițiile păstrate până la scadență va conduce la reclasificarea tuturor investițiilor păstrate până la scadență în active financiare disponibile pentru vânzare și se va interzice clasificarea valorilor mobiliare în categoria investiții deținute până la scadență în anul de gestiune și în următorii doi ani financiari.

Totuși, vânzări și reclasificări pot fi efectuate în următoarele circumstanțe, fără a determina reclasificări ulterioare:

- vânzări sau reclasificări care sunt atât de aproape de scadență încât modificările ratei de pe piață a dobânzii nu au un efect semnificativ asupra valorii juste a activului financiar;
- vânzări sau reclasificări care au loc după ce entitatea a colectat cea mai mare parte din valoarea inițială a activului financiar; și
- vânzări sau reclasificări ce se pot atribui unui eveniment izolat care iese din sfera de control a entității și nu ar fi putut fi anticipat în mod rezonabil de către entitate.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Active financiare (continuare)

Această categorie de active financiare cuprinde valorile mobiliare păstrate până la scadență, emise de nerezidenți cu cupon sau scont și achiziționate pe piețele străine, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare investiționale” și valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, păstrate până la scadență, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova”.

Active financiare disponibile pentru vânzare

Toate activele financiare nederivate, care nu sunt clasificate la valoarea justă prin profit sau pierdere, credite și creanțe sau păstrate până la scadență sunt incluse în categoria valorilor mobiliare disponibile pentru vânzare.

Inițial, activele disponibile pentru vânzare sunt recunoscute la valoarea justă (inclusiv costurile de tranzacționare). Ulterior recunoașterii inițiale, ele sunt reevaluate la valoarea justă, determinată în conformitate cu tehnicile de evaluare proprii ale Băncii, după cum este expus în Nota 3 lit. f.

Veniturile și pierderile nerealizate aferente acestei categorii de active financiare sunt recunoscute în Situația rezultatului global și raportate în alte rezerve din capital. Când activele financiare disponibile pentru vânzare sunt scoase din evidență, pierderea sau venitul cumulativ, inițial recunoscut în capital, este recunoscut în venituri sau pierderi din Situația rezultatului global.

Dobânda calculată utilizând metoda dobânzii efective este recunoscută în Situația rezultatului global.

În această categorie banca include valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova”.

Recunoașterea activelor și datoriilor financiare

Banca recunoaște activele și datoriile financiare nederivate în Bilanțul contabil utilizând contabilitatea la data decontării, atunci când acestea devin parte din prevederile contractuale aferente activului sau datoriei financiare (achiziționări standard), adică atunci când există posibilitatea intrării sau ieșirii în /din Bancă a unui beneficiu economic viitor asociat acestor active și datorii financiare și costul sau valoarea acestora pot fi determinate în mod cert.

Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare

Banca derecunoaște un activ financiar atunci când expiră drepturile contractuale asupra fluxurilor de mijloace bănești care decurg din activul financiar, sau când transferă drepturile contractuale de a primi fluxurile de mijloace bănești din activul financiar într-o tranzacție în care toate riscurile și beneficiile aferente deținerii activului financiar sunt transferate. Banca derecunoaște o datorie financiară atunci când obligațiunile contractuale aferente datoriei financiare au fost stinse sau anulate, sau au expirat.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă reprezintă prețul care ar fi încasat pentru vânzarea unui activ sau plătit pentru transferul unei datorii într-o tranzacție reglementată între participanții de pe piață, la data evaluării.

O evaluare la valoarea justă presupune că tranzacția de vânzare a activului sau transferul datoriei are loc pe piața principală pentru activ sau datorie, în absența unei piețe principale, pe cea mai avantajoasă piață pentru activ sau datorie.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă sunt clasificate ca active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere, pierderile sau veniturile din reevaluarea lor la valoarea de piață fiind trecute în Situația rezultatului global.

Valorile mobiliare de stat emise și transmise în portofoliul Băncii ca rezultat al conversiunii a împrumuturilor contractate în anii precedenți de la Bancă de către Ministerul Finanțelor sunt clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare și sunt raportate la valoarea justă.

Valoarea justă a instrumentelor financiare disponibile pentru vânzare este stabilită de Bancă utilizând informațiile disponibile pe piață și metodologiile corespunzătoare de evaluare, cum ar fi tehnicile fluxurilor bănești decontate. La aplicarea tehnicilor fluxurilor bănești decontate, fluxurile bănești estimate pentru viitor sunt bazate pe cele mai bune decizii ale conducerii și rata scontului este o rată de piață la data Bilanțului contabil cu condiții și termeni similari. Totodată, este necesar ca raționamentele profesionale să fie aplicate la interpretarea datelor de piață pentru obținerea valorii juste estimate.

Valoarea justă a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliu (pentru scadențele care nu au fost tranzacționate recent pe piața secundară) se estimează prin obținerea la data de raportare a ratelor noi de dobândă (curente pe piață) pentru fiecare scadență a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii din curba ratelor curente ale dobânzilor. Această curbă este construită pentru ziua respectivă în baza rezultatelor licitațiilor recente de vânzare a valorilor mobiliare de stat pe piața primară, precum și a tranzacțiilor efectuate pe piața secundară pentru ultimele 5 zile lucrătoare.

La clasificarea valorii juste a instrumentelor financiare se utilizează ierarhia valorii juste care reflectă semnificația intrărilor de date utilizate pentru efectuarea evaluărilor respective.

Ierarhia valorii juste cuprinde următoarele trei niveluri:

- Nivelul 1: prețurile cotate (neajustate) de pe piețele active pentru activele sau obligațiunile identice.

La această categorie Banca atribuie aurul monetar și valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

- Nivelul 2: intrările, altele decât prețurile cotate, incluse în nivelul 1 care sunt observabile pentru active sau obligațiuni, fie direct (adică drept prețuri), fie indirect (adică derivate din prețuri).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

La această categorie Banca atribuie valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare.

- Nivelul 3: intrările pentru active sau obligațiuni care nu se bazează pe datele observabile pe piață (intrări neobservabile).

În perioadele de raportare Banca nu are articole atribuite la această categorie.

Banca are instituite controale asupra verificării valorii juste a activelor financiare și anume verifică datele observabile, efectuează diferite modele de evaluare în baza cotațiilor observabile și analizează schimbările majore apărute între perioade.

Clasificarea valorii juste a activelor financiare ale Băncii în cele trei niveluri este expusă în Nota 11.

g. Reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor financiare, altor active și provizioane pentru pierderi la angajamente condiționale

Reduceri pentru pierderi din deprecierea creditelor și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale sunt constituite dacă există dovezi obiective (ce țin de starea financiară a băncii licențiate, asigurarea rambursării creditelor, efectuarea plăților curente, renegocierea sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și /sau dobânzilor aferente) conform cărora Banca nu va fi în măsură să recupereze toate sumele datorate (suma inițială a creditului și dobânzile aferente).

Suma reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor reprezintă diferența dintre valoarea contabilă și valoarea recuperabilă estimată, calculată ca valoarea actualizată a fluxurilor de mijloace bănești estimate a fi recuperate, inclusiv sumele recuperabile din gaj, actualizate la rata efectivă inițială a dobânzii instrumentului. Diminuarea sau majorarea reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale se efectuează în cazul în care suma reducerii /provizionului calculat la data curentă este respectiv mai mică sau mai mare decât suma reducerii /provizionului format anterior.

Reducerea pentru pierderi din deprecierea creditului se utilizează pentru acoperirea creditelor clasificate ca neperformante în cazul falimentării băncii licențiate și /sau insuficienței mijloacelor proprii ale acesteia pentru achitarea datoriilor către Bancă. Un activ financiar poate fi derecunoscut în cazul în care Banca estimează în mod credibil și realist că nu va mai obține fluxuri pozitive de numerar generate de activul analizat și, respectiv, încetează orice măsuri luate pentru colectarea sau recuperarea activului.

Recuperările de credit, casate în perioadele anterioare, sunt incluse în venituri.

Valorile mobiliare păstrate până la scadență și valorile mobiliare disponibile pentru vânzare pe parcursul anului financiar pot fi depreciate din următoarele dovezi obiective: dificultatea financiară semnificativă sau probabilitatea ridicată de faliment a emitentului, încălcarea dispozițiilor contractului de către contraparte, condiții economice naționale sau locale legate de pierdere de valoare ale activelor financiare din această categorie.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor financiare, altor active și provizioane pentru pierderi la angajamente condiționale (continuare)

Testarea la depreciere se efectuează prin aplicarea analizei individuale anual, sau la necesitate, mai frecvent, în cazul în care devin cunoscute careva dovezi obiective ce ar putea conduce la deprecierea activelor financiare.

Constituirea sau majorarea reducerilor pentru pierderi din deprecierea activelor financiare /provizioanelor pentru pierderi la angajamentele condiționale cu caracter creditar se reflectă la cheltuieli, diminuarea lor la venituri.

Reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor financiare se utilizează numai pentru acoperirea pierderilor ca rezultat al trecerii la scăderi a activelor financiare pentru care acestea au fost formate.

h. Acorduri repo

Acordurile repo reprezintă tranzacții de vânzare /cumpărare a valorilor mobiliare cu angajamentul răscumpărării /vânzării lor ulterioare la o dată prestabilită și la un preț anterior convenit. Banca utilizează aceste acorduri în scopul absorbției de lichiditate (reverse repo) sau în scopul injectării de lichiditate pe piață (repo).

Valorile mobiliare vândute /cumpărate cu un angajament simultan de răscumpărare (vânzare) la o dată anumită sunt recunoscute în Bilanțul contabil ca operațiuni reverse repo/ repo la data decontării la valoarea justă. Diferența dintre prețul de vânzare și prețul de răscumpărare reprezintă cheltuieli cu dobânzi, iar diferența dintre prețul de cumpărare și prețul de revânzare reprezintă venituri din dobânzi calculate utilizând metoda ratei dobânzii efective. Dobânda se calculează lunar în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare și la scadența tranzacțiilor repo.

i. Operațiuni forward

Tranzacțiile valutare Forward și etapele Forward ale swap-urilor, ce implică un schimb de valută străină la o dată ulterioară, contra monedă națională sau contra altă valută străină se reflectă în conturile extrabilanțiere, utilizând contabilitatea la data tranzacționării la cursul spot al tranzacției.

Operațiunile valutare la termen (Forward și etapele Forward ale swap-urilor), înregistrate în conturile extrabilanțiere se revaluează începând cu data încheierii tranzacției sau plus maximum două zile lucrătoare conform condițiilor de decontare a operațiunilor de bază la cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele străine. Veniturile și /sau pierderile nerealizate obținute din reevaluarea operațiunilor valutare la termen sunt recunoscute în Situația rezultatului global. Diferența dintre ratele spot și Forward la tranzacțiile valutare la termen urmează a fi reflectate în conturile bilanțiere și se consideră ca dobânda de plătit sau de primit în bază cumulativă atât pentru cumpărările cât și pentru vânzările la termen.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

3. Politici contabile semnificative (continuare)

j. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea acumulată și pierderile acumulate din depreciere.

Cheltuielile privind reparațiile curente și întreținerea sunt înregistrate la cheltuieli operaționale în momentul realizării lor. Cheltuielile aferente imobilizărilor corporale, efectuate după darea în exploatare a acestora sunt recunoscute ca active doar dacă aceste cheltuieli îmbunătățesc condiția activului peste limitele standardului de performanță evaluat inițial.

Amortizarea imobilizărilor corporale se calculează prin metoda liniară, folosindu-se următoarele rate de amortizare:

	<u>rata anuală</u>
Clădiri	5%
Arme de foc din dotare și echipamente similare	12.5%
Camioane	12.5%
Autoturisme și autovehicule destinate transportului de persoane	20%
Echipament special	20%
Echipament de birou	20%
Construcții speciale	20%
Mașini și utilaje	30%

Un element al imobilizărilor corporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare și termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

k. Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale reprezintă costurile de achiziție ale programelor informatice. Acestea sunt amortizate folosind metoda liniară pe duratele estimate de viață. Rata anuală de amortizare se determină în dependență de durata de utilizare a activului care se stabilește la momentul dării în exploatare a acestuia, în funcție de perioada în care se preconizează să fie folosit activul sau pe perioada drepturilor contractuale.

La 31 decembrie 2016 durata de utilizare a imobilizărilor necorporale aflate în exploatare varia între 1 an și 5 ani.

Costurile asociate menținerii elementelor de programe informatice sunt recunoscute în Situația rezultatului global în momentul în care sunt efectuate.

Un element al imobilizărilor necorporale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare și termenele de utilizare sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

3. Politici contabile semnificative (continuare)

l. Monedă națională în circulație

Moneda națională în circulație este recunoscută la cost amortizat. În scop de prezentare, moneda națională în circulație se diminuează cu moneda națională în casa Băncii. Costurile producerii monedei naționale se reflectă în Situația rezultatului global la momentul suportării acestora.

Bancnotele comemorative și monedele comemorative și jubiliare sunt recunoscute la data punerii în circulație cu reflectarea în evidența contabilă la valoarea nominală. Bancnotele comemorative și monedele comemorative și jubiliare sunt comercializate la preț de vânzare, iar diferența dintre prețul de vânzare și valoarea nominală se reflectă la venituri.

m. Disponibilități ale băncilor

Disponibilitățile băncilor includ mijloacele pe conturile „Loro” și cele curente ale băncilor rezidente și nerezidente, precum și depozitele acceptate de la bănci și dobânzile calculate aferente acestora.

Disponibilitățile băncilor includ *inter alia* și rezervele obligatorii, pe care băncile trebuie să le mențină în conturile deschise la Bancă în conformitate cu cerințele prudențiale.

În Bilanțul contabil disponibilitățile băncilor sunt prezentate la cost amortizat, inclusiv în cazul depozitelor acceptate. Datorită caracterului de scurtă durată a acestora, conducerea Băncii estimează că valoarea de bilanț aproximează valoarea lor justă.

n. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

Disponibilitățile Guvernului includ mijloacele bugetului de stat deținute în valută străină, depozitele la vedere și la termen ale Ministerului Finanțelor și mijloacele Directoratului Liniei de Credit de pe lângă Ministerul Finanțelor și se reflectă în Bilanțul contabil la cost amortizat.

o. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

Certificatele emise de Banca Națională a Moldovei reprezintă valori mobiliare cu scont și se reflectă în Bilanțul contabil la data decontării la prețul de vânzare. După recunoașterea inițială certificatele se evaluează la costul amortizat utilizând metoda ratei dobânzii efective cu calcularea și reflectarea amortizării scontului în ultima zi lucrătoare a fiecărei luni, și la data scadenței certificatelor Băncii.

p. Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt recunoscute inițial la valoarea justă, egală cu valoarea încasărilor. Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt ulterior evaluate la costul amortizat. Orice diferență între încasările nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în Situația rezultatului global pe parcursul perioadei până la scadență.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

3. Politici contabile semnificative (continuare)

q. Alte obligațiuni

Alte obligațiuni includ obligațiunile față de Bugetul de Stat, contul curent al Fondului de garantare a depozitelor, obligațiuni față de personal și se reflectă în Bilanțul contabil la cost amortizat.

r. Capital și rezerve

Banca tinde să mențină capitalul său la nivelul necesar pentru atingerea obiectivului stabilit în *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*.

Capitalul Băncii, include:

- Capitalul statutar:
  - Capitalul autorizat
  - Fondul general de rezervă
- Conturi de rezervă ale veniturilor nerealizate
- Alte conturi de rezervă, în conformitate cu cerințele Standardelor Internaționale de Raportare Financiară.

Conform prevederilor *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, capitalul statutar este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform articolului 64, aliniatul (3) al legii sus-menționate, și /sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii (care reprezintă totalitatea obligațiunilor reflectate în Bilanțul contabil al Băncii cu excepția obligațiunilor față de Guvern și a celor față de Fondul Monetar Internațional).

Capitalul autorizat este subscris și deținut exclusiv de către stat, el nu este transferabil sau nu poate fi grevat cu sarcini. Nici o reducere a nivelului obligațiunilor monetare, atât pe parcursul, cât și la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

Fondul general de rezervă se utilizează exclusiv pentru acoperirea pierderilor nete înregistrate de către Bancă la încheierea anului financiar. În cazul în care la finele anului financiar soldul fondului general de rezervă devine debitor, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra Situațiilor financiare ale Băncii, transferă Băncii o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru acoperirea soldului debitor.

Deoarece repartizarea veniturilor nerealizate poate afecta realizarea obiectivului Băncii, Banca acumulează veniturile nerealizate, provenite ca urmare a fluctuațiilor cursurilor valutare precum și cele provenite din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină la valoarea lor justă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, care se utilizează ulterior pentru acoperirea pierderilor nerealizate generate de sursele respective.

Profitul disponibil pentru distribuire reprezintă profitul net obținut după defalcarea tuturor veniturilor nerealizate în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, acoperirea tuturor pierderilor nerealizate din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero și după defalcarea în capitalul

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

3. Politici contabile semnificative (continuare)

r. Capital și rezerve (continuare)

statutar a veniturilor obținute din suma totală a bancnotelor și monedelor metalice retrase din circulație, dar nepreschimbate în perioada stabilită de Bancă, în conformitate cu articolul 64, aliniatul (3) al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*.

La finele anului financiar, profitul disponibil pentru distribuire se alocă pentru majorarea capitalului statutar în limitele prevăzute la art.19 alin. (3) al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, pînă cînd nivelul capitalului în totalul obligațiunilor monetare va constitui 10%, iar ulterior, în cazul în care va fi o diferență dintre soldul profitului disponibil pentru distribuire și suma alocată pentru majorarea capitalului statutar, aceasta se va transfera la Bugetul de stat. În Bilanțul contabil atât capitalul statutar, cât și rezervele sunt prezentate la cost amortizat.

s. Impozit pe venit

În conformitate cu art. 24 alin. (15) lit. f) al *Legii nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997* pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului Fiscal, Banca este scutită de plata impozitului pe veniturile obținute aferente activității sale.

t. Venituri din dobânzi și cheltuieli cu dobânzi

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în Situația rezultatului global pentru toate instrumentele evaluate la valoarea justă și la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective.

u. Reevaluarea activelor și obligațiunilor în valută străină

Veniturile și /sau pierderile valutare nerealizate se formează în rezultatul reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferența dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul anului financiar.

În calitate de Bancă centrală și în scopul intervenirii pe piața valutară, Banca menține poziții valutare deschise la datele de raportare.

În conformitate cu art. 20 al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* la finele anului financiar veniturile nete nerealizate aferente reevaluării stocurilor valutare și valorilor mobiliare în valută străină disponibile în portofoliul Băncii, se transferă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate.

Suma pierderilor nete nerealizate, după trecerea acestora prin Situația rezultatului global, se acoperă din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, pînă cînd soldul acestora devine zero.

v. Activități fiduciare

În conformitate cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca acționează ca agent fiscal al Statului. Activele și veniturile statului aferente acestor activități nu sunt incluse în aceste Situații financiare.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

w. Datorii și active contingente

Datoriile contingente presupun obligații posibile apărute ca urmare a unor evenimente trecute și a căror existență vor fi confirmate numai de apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare incerte, care nu pot fi în totalitate sub controlul entității. Datoriile contingente reprezintă de asemenea și obligațiile curente apărute ca urmare a unor evenimente trecute, dar care nu sunt recunoscute deoarece nu este sigur că vor fi necesare resurse care să încorporeze beneficiile economice pentru stingerea acestei obligații, sau valoarea obligației nu poate fi evaluată suficient de credibil.

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare. Ele sunt prezentate în note la Situațiile financiare, cu excepția cazurilor în care posibilitatea ieșirilor de resurse cu beneficii economice este înlăturată.

Activele contingente sunt active posibile care apar urmare unor evenimente anterioare și a căror existență va fi confirmată numai prin apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure, care nu pot fi în totalitate sub controlul entității.

Activele contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare, dar sunt prezentate când o intrare de beneficii economice este probabilă.

x. Provizioane

Banca recunoaște provizioane atunci când are obligația legală sau implicită de a transfera beneficii economice ca rezultat al unor evenimente trecute și atunci când o estimare rezonabilă a obligației poate fi efectuată.

y. Costurile aferente schemelor de pensionare și beneficiile angajaților

Pe parcursul derulării activității curente, Banca execută plăți către bugetul asigurărilor sociale de stat și fondul asigurării obligatorii de asistență medicală al Republicii Moldova, inclusiv cele efectuate în numele angajaților săi, conform legislației în vigoare. Contribuțiile de asigurare socială de stat, precum și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală suportate de Bancă pe cont propriu se reflectă la cheltuieli la momentul calculării salariului. Banca nu participă la nici o altă schemă de pensionare și nu are nici o obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați.

z. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare

Câteva standarde, amendamente la standardele existente și interpretări nu sunt încă în vigoare pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016, și nu au fost aplicate în pregătirea acestor Situații financiare. Acestea nu vor avea un impact asupra Situațiilor financiare ale Băncii, cu excepția:

3. Politici contabile semnificative (continuare)

z. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare (continuare)

IFRS 9 – „Instrumente financiare” (versiunea finală a standardului a fost publicată pe 24 iulie 2014, în vigoare de la 1 ianuarie 2018. Prin derogare de la data intrării în vigoare, rămîne disponibil pentru aplicare.). Versiunea finală a standardului cuprinde atât prevederile referitor la clasificare și evaluare, depreciere, precum și contabilitatea de acoperire. Standardul înlocuiește în totalitate IAS 39 „Instrumente financiare: Recunoaștere și evaluare”, cu excepția faptului că se permite aplicarea contabilității de acoperire pentru portofoliul de active financiare sau datorii financiare ale entității fie în baza cerințelor IAS 39 sau a cerințelor IFRS 9, în dependență de prevederile politicilor contabile aplicate de către entitate și alegerea făcută.

Standardul conține două categorii principale de evaluare a activelor financiare: costul amortizat și valoarea justă. Un activ financiar va fi evaluat la costul amortizat dacă acesta este deținut conform unui model de afaceri, al cărui obiectiv este de a deține activul în scopul acumulării fluxurilor de mijloace bănești contractuale, și termenii contractuali ai activului prevăd, la anumite date, fluxuri de mijloace bănești doar sub forma plăților de principal și dobânzi la soldul scadent. Toate celelalte active financiare vor fi evaluate la valoarea justă. Standardul conține următoarele categorii de active financiare: evaluate la cost amortizat, evaluate la valoarea justă prin alte venituri globale și evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere, în schimbul categoriilor curente prevăzute de IAS 39. Banca estimează că prevederile acestui standard nu vor avea un impact semnificativ asupra Situațiilor sale financiare considerând natura operațiunilor Băncii.

IFRS 15 – „Venituri din contracte cu clienții” (versiunea finală a standardului publicată în 28 mai 2014, în vigoare de la 01 ianuarie 2018. Prin derogare de la data intrării în vigoare, rămîne disponibil pentru aplicare.). Standardul nou prezintă un cadru general nou de recunoaștere a veniturilor care înlocuiește prevederile existente din IFRS actuale. Entitatea va adopta un model de 5 pași pentru a determina momentul și suma la care vor fi recunoscute veniturile.

Noul model specifică că recunoașterea veniturilor are loc atunci cînd entitatea transferă controlul bunurilor sau serviciilor către client la valoarea contractuală. În dependență de care criterii vor fi îndeplinite venitul va fi recunoscut:

- în momentul cînd entitatea va înregistra performanțe financiare;
- la momentul cînd dreptul de proprietate asupra bunurilor și serviciilor va fi transferat către client.

IFRS 15 implică utilizarea într-o mai mare măsură a raționamentului profesional și o utilizare mai extinsă a estimărilor contabile. Standardul conține cerințe mai detaliate de dezvăluire privind dezagregarea venitului total pentru a descrie modul în care natura, suma, momentul recunoașterii și incertitudinea veniturilor și fluxurilor de trezorerie sunt afectate de factorii economici. Banca estimează că prevederile acestui standard nu vor avea un impact asupra Situațiilor sale financiare considerând natura operațiunilor Băncii.

Amendamente la IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” (în vigoare cu începere de la sau după 1 ianuarie 2018. Prin derogare de la data intrării în vigoare, rămîne disponibil pentru aplicare.). Excepțiile pe termen scurt descrise la punctele E3-E7 privind prima implementare a standardelor în situații financiare din standard au fost șterse, pentru că ele au servit scopului lor, nefiind actuale și utile la moment pentru prezentarea situațiilor financiare. Excepțiile se refereau doar la entități pentru perioade precedente de rapoartare, neaplicabile la moment.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

z. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare (continuare)

Amendamente la IAS 7 „Situația fluxurilor de trezorerie” (în vigoare cu începere de la sau după 1 ianuarie 2017). Amendamentele vin cu inițiativa și obiectivul ca entitățile ar trebui să vină cu dezvăluiri care ar permite utilizatorilor de rapoarte financiare să evalueze modificările în obligațiuni care decurg din activități financiare. Pentru a atinge aceste obiective, IASB solicită următoarele dezvăluiri cu privire la obligațiunile ce rezultă din activități financiare (în măsura în care este necesar):

- schimbările generate de fluxurile de numerar finanțate;
- modificările care decurg din obținerea sau pierderea controlului asupra filialelor sau altor întreprinderi;
- efectul variației cursurilor de schimb valutare;
- modificări ale valorii juste;
- alte modificări.

IASB definește obligațiunile ce rezultă din activități financiare ca pasive „pentru care fluxurile de numerar au fost, sau vor fi, clasificate în situația fluxurilor de trezorerie ca fluxuri de mijloace bănești generate de activități de finanțare”. De asemenea, subliniază că noile cerințe de prezentare a informației se referă la modificările activelor financiare, în cazul în care corespund aceleiași definiții. Amendamentele precizează că o modalitate de a îndeplini noua condiție de dezvăluire este de a oferi o reconciliere între bilanțul de intrare și ieșire pentru obligațiunile care decurg din activități de finanțare. În final, amendamentele precizează că modificările cauzate de activități de finanțare ar trebui să fie dezvăluite separat de alte active și datorii. Banca estimează că prevederile acestui standard nu vor avea un impact semnificativ asupra Situațiilor sale financiare considerând natura operațiunilor Băncii.

4. Managementul riscului

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor

Pe parcursul desfășurării activității sale, Banca este expusă la o serie de riscuri de natură operațională și financiară.

În această notă este prezentată informația despre expunerile Băncii la riscuri, obiectivele, politicile și procesele Băncii pentru evaluarea și monitorizarea riscurilor aferente instrumentelor financiare deținute de Bancă.

Prin prisma atribuțiilor stabilite, Consiliul de supraveghere este responsabil de adoptarea standardelor sistemului de control intern, verificarea și evaluarea continuă a funcționării lui și a elementelor acestuia. Respectiv, pentru realizarea atribuțiilor menționate la un nivel calitativ așteptat, Consiliul de supraveghere este asistat de către Comitetul de audit, care la rândul său furnizează consultanță/avize aferent monitorizării proceselor de raportare financiară a Băncii Naționale a Moldovei și a eficienței sistemului de control intern și management al riscurilor.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru stabilirea și supravegherea cadrului de gestionare al riscurilor, inclusiv prin intermediul Comitetului de investiții și a Comitetului monetar, modul de creare și funcționare a cărora se stabilește de Consiliul de supraveghere. Aceste Comitete au drept atribuții elaborarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscurilor în ariile de responsabilitate specifice, raportând cu regularitate Comitetului executiv rezultatele activității.

Comitetul executiv are drept atribuții: stabilirea orizontului investițional; a compoziției valutare normative a rezervelor internaționale; a rating-ului minim în care pot fi efectuate investițiile; aprobarea benchmark-urilor strategice, duratelor și devierilor admisibile ale acestora pentru fiecare valută; aprobarea limitelor maxime pe instrumente și contrapărți/emitenți; adoptarea deciziilor cu privire la transmiterea în gestionare externă a unei părți din rezervele internaționale ale statului.

Comitetul de investiții are următoarele atribuții: analiza și monitorizarea riscurilor investiționale, inclusiv analiza evoluțiilor ratingurilor contrapărților autorizate pentru efectuarea operațiunilor, precum și ratingurilor emitenților valorilor mobiliare în valută străină; determinarea strategiei investiționale pe termen scurt și mediu; analiza evoluțiilor și prognozelor aferente pieței valutare interne și piețelor financiare internaționale, analiza performanței portofoliului de investiții, stabilirea structurii valutare a fiecărui sub-portofoliu și devierile admisibile, aprobarea și revizuirea la necesitate a listei contrapărților autorizate pentru efectuarea tranzacțiilor, stabilirea limitelor pe operațiuni efectuate de către dealerii Băncii, etc.

Comitetul monetar are drept atribuții promovarea politicii monetare și valutare, având drept scop îndeplinirea obiectivului fundamental al Băncii care este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

Metodologia de elaborare, implementare și menținere a Sistemului de gestiune a riscurilor, inclusiv a Sistemului de control intern în cadrul Băncii, este aprobată de către Consiliul de supraveghere al Băncii. Politicile de gestionare a riscurilor conțin modul de identificare, evaluare, gestionare și monitorizare a riscurilor cu raportarea directă, periodică sau la necesitate, conducerii Băncii.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Activitatea de gestionare a riscului desfășurată în cadrul Băncii este reglementată prin instrucțiuni și proceduri interne și este monitorizată de managementul Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investițională și cea valutară a Băncii.

În conformitate cu articolele 5, 16 și 53 ale *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, efectuează operațiuni valutare folosind activele rezervelor valutare și le menține la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare ale statului.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare, Banca asigură un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Politica investițională a Băncii este prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță.

În acest context, începând cu luna iulie 2013 în cadrul colaborării cu Banca Mondială se implementează Alocarea Strategică a Activelor (ASA). Alocarea strategică a activelor implică o viziune de gestionare a activelor pe termen lung, orientată spre atingerea nivelului optim de rentabilitate și risc. În contextul ASA, rezervele internaționale sunt divizate în trei tranșe în dependență de obiectivele și reglementările sale specifice, această abordare asigurând realizarea mai eficientă a obiectivului stabilit.

Tranșa curentă reprezintă o parte din rezervele internaționale care se utilizează pentru acoperirea necesităților de mijloace bănești pentru efectuarea intervențiilor de vânzare a valutei străine pe piața valutară internă, plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și altor plăți în valută străină pe parcursul unei luni.

Tranșa de lichiditate asigură acoperirea valorii medii a cel puțin 3 luni de import de mărfuri și servicii (calculată în baza datelor istorice pentru ultimii 4 ani și în baza prognozei importurilor pentru anul viitor) precum și plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an.

Tranșa de investiții reprezintă totalitatea rezervelor internaționale cu excepția activelor ce fac parte din tranșa curentă și tranșa de lichiditate. Tranșa de investiții permite investirea în instrumente cu termen mai lung și optimizarea profitului. Portofoliul valorilor mobiliare păstrate până la scadență și investițiile în aur fac parte din tranșa de investiții. Tranșele sunt compuse din portofolii în diferite valute, pentru fiecare portofoliu a fost selectat un benchmark - indice de piață, recunoscut și utilizat pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Alocarea strategică a activelor este un proces complex și durabil.

Un element esențial în procesul de gestionare a rezervelor valutare constituie managementul riscului investițional, ce se realizează prin impunerea unor constrângeri și limite aferente investițiilor. Procedurile de management al riscului aferent rezervelor valutare prevăd stabilirea și monitorizarea corespunderii limitelor pe instrumente investiționale, contrapărți /emitenți individuali, în dependență de rating, de deviere față de benchmark-urile stabilite, limitelor de durată, limite în dependență de termenul investiției, precum și de compoziție valutară.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen în valută străină și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene, alți emitenți guvernamentali cu rating înalt), non-guvernamentale (emise de agenții cu rating înalt).

Actele normative aprobate de către Consiliul de supraveghere al Băncii, ce stau la baza guvernării corporative, promovează și dezvoltă mediul de control al Băncii, subliniind importanța pe care conducerea Băncii o atribuie controlului intern. Astfel este asigurată conștientizarea și respectarea de către angajați a atribuțiilor și obiectivelor de bază ale Băncii, precum și a funcțiilor și normelor de conduită individuale.

Cadrul normativ aferent gestionării riscurilor este în mod curent actualizat, în dependență de evoluțiile pieței, politicii sau structurii Băncii, etc.

Auditarea și evaluarea Sistemului de control intern și de management al riscurilor în Bancă reprezintă un element al controlului managerial și ține de competența Departamentului Audit Intern. Rezultatele auditului intern și recomandările oferite sunt transmise subdiviziunilor auditate și conducerii executive în vederea punerii în aplicare a recomandărilor de audit, diminuării riscurilor asociate, cu raportarea ulterioară către Consiliul de supraveghere al Băncii.

Riscul operațional

Riscul operațional implică riscul pierderilor în termeni atât financiari, cât și non-financiari în rezultatul erorilor umane, cât și a funcționării neadecvate a sistemului de control intern. Managementul riscului operațional al Băncii este conceput ca parte integră a operațiunilor și managementului de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici care descriu standarde de conduită impuse persoanelor implicate și sisteme de control intern specifice fiecărei subdiviziuni, elaborate luând în considerație particularitățile activității lor de bază.

Conducătorii subdiviziunilor structurale ale Băncii sunt responsabili pentru elaborarea, implementarea și menținerea propriilor sisteme de control intern care să evalueze și să reducă riscurile aferente. Principalele responsabilități pot fi definite după cum urmează:

- Stabilirea obiectivelor pentru fiecare tip de activitate în scopul implementării strategiilor și politicilor aprobate de Comitetul executiv al Băncii.
- Elaborarea, monitorizarea și menținerea continuă a sistemului de control intern conform, eficient și funcțional în cadrul subdiviziunilor relevante.
- Stabilirea procedurilor adecvate pentru identificarea, evaluarea, supravegherea și controlul riscurilor cu revizuirea periodică și verificarea eficienței acestor proceduri.
- Delegarea și separarea efectivă a funcțiilor în cadrul sarcinilor operaționale, administrative, contabile și de control.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul operațional (continuare)

- Elaborarea și menținerea sistemelor de informare a conducerii Băncii, care ar cuprinde tot spectrul de activități, unde este aplicabil.
- Determinarea mecanismelor administrative, operaționale și de control necesare pentru a asigura conformarea cu legislația, regulamentele, politicile, regulile și procedurile interne, precum și asigurarea aplicării acestor mecanisme în toate subdiviziunile și de către tot personalul Băncii.

Divizarea responsabilităților între diversele subdiviziuni ale Băncii („front-office”, „middle-office”, „back-office”) este considerată de asemenea un mecanism de control al riscului operațional.

Riscul financiar

Principalele categorii de riscuri financiare, la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii și riscul valutar. Structura activelor și obligațiilor depinde în principal de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu neapărat de aspectele comerciale. Banca nu utilizează instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscului financiar. În același timp, Banca controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

4.2 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți.

Expunerea maximă a Băncii la riscul de credit, fără a considera valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare.

Riscul de credit aferent operațiunilor de credit în monedă națională este monitorizat și controlat, după cum urmează.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, Banca permanent monitorizează calitatea portofoliului de credite, evaluând periodic evenimentele ce pot provoca pierderi, inclusiv încălcarea condițiilor contractuale (neonorarea obligației de plată a principalului sau a dobânzii), înrăutățirea stării financiare a debitorului și probabilitatea falimentului acestuia, renegocierea condițiilor și/sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și/sau a dobânzilor aferente în legătură cu dificultățile financiare ale debitorului cauzate de motive economice sau juridice, etc. În rezultatul evaluării Banca formează/ajustează reducerile pentru pierderi la credite și provizioanele pentru pierderi la angajamente condiționale, astfel încât acestea să reflecte cea mai bună estimare curentă.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Suplimentar, expunerea la riscul de credit este diminuată prin gajul constituit de băncile licențiate, care trebuie să acopere suma totală a creditelor acordate de Bancă, dobânda și alte plăți aferente. La determinarea valorii activelor - garanție sunt aplicate măsuri de control al riscurilor în scopul protejării Băncii împotriva riscului pierderilor financiare din cauza nerambursării creditului de către o bancă. Banca evaluează calitatea și valoarea activelor oferite de bănci ca garanții la acordarea creditelor, lunar și la necesitate mai frecvent.

Evaluarea creditelor se efectuează individual pe fiecare contract de credit, analizând evenimentele ce pot provoca pierderi și influența capacitatea debitorului de a-și îndeplini obligațiile contractuale.

În rezultatul evaluării Banca formează/ajustează reducerile pentru pierderi la credite și provizioanele pentru pierderi la angajamente condiționale, astfel încât acestea să reflecte cea mai bună estimare curentă.

Riscul de credit asociat cu creditele „overnight” se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară care conform actelor normative în vigoare, în caz de necesitate, permit reducerea pînă la zero a sumelor creditelor ce pot fi acordate de Bancă către băncile licențiate în cadrul facilităților permanente și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de Bancă care au un grad înalt de lichiditate.

Pentru a controla expunerea la riscul de credit, la efectuarea operațiunilor repo din cadrul operațiunilor pe piața monetară ale Băncii, sunt prevăzute următoarele elemente de control al riscului:

- Stabilirea procentului de asigurare a tranzacției (haircut) – cînd valorile mobiliare sunt cumpărate la rate ale dobânzii mai înalte decît cele stabilite pe piață la moment, Banca protejîndu-se de eventualele nerambursări ale mijloacelor de către banca-contraparte.
- Solicitarea gajului suplimentar pentru menținerea procentului inițial de asigurare a tranzacției, stabilit de Bancă, în cazul în care prețul de piață la care au fost procurate valori mobiliare de stat de Bancă în cadrul tranzacției repo a scăzut esențial.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca acceptă ca asigurare, în calitate de gaj, obiecte deținute cu titlu de proprietate și salarii.

Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții și a controlului zilnic al acestora.

Totodată, un element esențial al gestionării riscului de credit este efectuarea de către Bancă a investițiilor în scopul gestionării rezervelor valutare în contrapărți sigure cu calitate creditară înaltă pe termen lung (rating mediu minim A-*), stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings) și autorizate de Bancă pentru tranzacțiile în valută străină.

Tabelul expus în continuare reprezintă activele financiare ale Băncii în baza rating-ului pe termen lung:

---

* Rating-urile sunt exprimate în formatul utilizat de agențiile Standard & Poor's și Fitch Ratings. Dat fiind faptul că agenția de rating Moody's utilizează un alt format de exprimare a ratingurilor, acestora li se atribuie echivalente Standard & Poor's sau Fitch Ratings, utilizând tabele de concordanță.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

31 decembrie 2016

Ratingul pe termen lung ¹	Numerar și plasamente pe termen scurt	Aur monetar	Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova ²	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investiționale	Alte active financiare	Total active financiare
	în bănci			MII LEI				
AAA	2,814,944	-	4,639,313	-	-	19,916,868	-	27,371,125
AA+	-	-	-	-	-	2,670,241	-	2,670,241
AA	7,696,308	-	-	-	-	1,311,837	-	9,008,145
AA-	2,193,715	-	-	-	-	-	-	2,193,715
A+	2,179,579	-	-	-	-	-	-	2,179,579
A	5,233,355	-	-	-	-	-	-	5,233,355
BBB+	606	-	-	-	-	-	-	606
BBB	21	-	-	-	-	-	-	21
BBB-	26	-	-	-	-	-	-	26
BB+	190	-	-	-	-	-	-	190
Fără rating	-	54,616	-	15,583,808	27,968	-	11,630	15,678,022
Total	20,118,744	54,616	4,639,313	15,583,808	27,968	23,898,946	11,630	64,335,025

31 decembrie 2015

Ratingul pe termen lung	Numerar și plasamente pe termen scurt	Aur monetar	Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investiționale	Alte active financiare	Total active financiare
	în bănci			MII LEI				
AAA	2,123,450	-	3,703,857	-	-	16,346,393	-	22,173,700
AA+	22,368	-	-	-	-	1,025,414	-	1,047,782
AA	2,066,335	-	-	-	-	2,060,102	-	4,126,437
AA-	2,461,752	-	-	-	-	-	-	2,461,752
A+	2,939,159	-	-	-	-	-	-	2,939,159
A	5,090,131	-	-	-	-	-	-	5,090,131
BBB+	1,400	-	-	-	-	-	-	1,400
BBB	21	-	-	-	-	-	-	21
BBB-	10	-	-	-	-	-	-	10
BB+	1,741	-	-	-	-	-	-	1,741
Fără rating	-	50,032	-	2,118,561	14,039,063	-	1,695	16,209,351
Total	14,706,367	50,032	3,703,857	2,118,561	14,039,063	19,431,909	1,695	54,051,484

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

² Considerând funcția de agent fiscal al statului, precum și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de Bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Fără rating”. Totodată, la situația din 31 decembrie 2016, agenția internațională de rating Moody's menține pentru Republica Moldova nivelul de rating B3 (la 31 decembrie 2015: nivelul de rating B3).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard&Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în zece categorii, conform coeficienților de default, pe scadențe anuale până la zece ani, inclusiv. La situația din 31 decembrie 2016 expunerea la riscul de credit al portofoliului de valori mobiliare investiționale cuantificat în baza coeficienților de default determinat de agenția Standard & Poor's este prezentată după cum urmează:

	Păstrate până la scadență		La valoarea justă		Total		Pondere în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
31 decembrie 2016	27,408	1,372	8,037	402	35,445	1,774	0.08
31 decembrie 2015	35,571	1,809	13,278	675	48,849	2,485	0.14

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor și a estima corect riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependență de țara de investiție, cu excepția numerarului, care se clasifică în funcție de țara de origine:

Țara	31 decembrie 2016	Pondere	31 decembrie 2015	Pondere
	MII LEI	%	MII LEI	%
SUA	13,332,241	20.72	9,530,780	17.63
Organizații Financiare Internaționale	8,128,764	12.64	7,244,333	13.40
Germania	5,933,867	9.22	5,688,796	10.52
Franța	4,952,352	7.70	4,479,428	8.29
Marea Britanie	4,457,800	6.93	4,321,619	8.00
Luxemburg	3,603,875	5.60	2,066,315	3.82
Olanda	3,508,099	5.45	2,191,584	4.05
Singapore	2,998,513	4.66	-	-
Finlanda	688,281	1.07	773,379	1.43
Austria	350,869	0.55	363,179	0.67
Suedia	246,379	0.38	1,078,552	2.00
Canada	180,252	0.28	101,722	0.19
Norvegia	179,047	0.28	24	-
Japonia	95,408	0.15	-	-
Alte țări	1,256	-	2,422	0.01
Moldova	15,678,022	24.37	16,209,351	29.99
Total active financiare	64,335,025	100.00	54,051,484	100.00

La articolul „Organizații Financiare Internaționale”, ponderea esențială o deține cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în monedă națională, care s-a majorat, la data de 17 februarie 2016, cu 49,3 milioane XDR, de la 123,2 milioane la 172,5 milioane XDR.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Majorarea ponderii investițiilor preponderent în SUA, Singapore și Luxemburg, țări cotate cu rating „AAA”, a fost determinată de procurarea valorilor mobiliare emise de Trezoreria SUA și investirea mijloacelor în plasamente la termen la contrapărți din Singapore și Luxemburg.

De asemenea, pentru evaluarea diversificării portofoliului activelor și estimarea riscului de credit în funcție de sectorul investițional se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependență de sectorul investițional, cu excepția numerarului:

Sector investițional	31 decembrie	Ponderea	31 decembrie	Ponderea
	2016		2015	
	MII LEI	%	MII LEI	%
Bănci centrale din străinătate	2,913,109	4.53	2,145,871	3.97
Bănci comerciale din străinătate	17,205,635	26.74	12,560,496	23.24
Bănci din Republica Moldova	27,968	0.04	14,039,063	25.97
Guverne din străinătate	14,574,781	22.66	11,792,606	21.82
Guvernul Republicii Moldova	15,583,808	24.22	2,118,561	3.92
Organizații Financiare Internaționale	8,128,764	12.64	7,244,333	13.40
Agenții Guvernamentale străine	5,834,714	9.07	4,098,827	7.58
Alte active financiare	66,246	0.10	51,727	0.10
Total active financiare	64,335,025	100.00	54,051,484	100.00

4.3 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu-și va putea onora obligațiile de plată devenite scadente. Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii.

Riscul de lichiditate se gestionează zilnic și în dinamică prin monitorizarea limitelor investiționale stabilite prin regulamentele interne, hotărârile Comitetului executiv și deciziile Comitetului monetar. Totodată, monitorizarea riscului de lichiditate se efectuează prin formarea tranșelor investiționale și prin utilizarea unor benchmark-uri de piață stabilite pentru sub-portofoliile de investiții indexate în dependență de tipul instrumentelor și de valuta de investiții.

Benchmark-urile folosite sunt indici de piață, recunoscuți și utilizați pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții. Indicii utilizați sunt furnizați de Bank of America Merrill Lynch, instituție ce calculează și oferă o gamă largă de benchmark-uri recunoscute și utilizate în întreaga comunitate investițională.

Riscul de lichiditate, în cazul portofoliului gestionat intern, cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare păstrate până la scadență, este monitorizat permanent de către Bancă prin menținerea unui nivel adecvat al tranșelor în limitele de devieri admisibile și prin limitarea duratei maxime admisibile a scadenței portofoliului de investiții, ceea ce nu permite efectuarea investițiilor în instrumente cu scadențe mari.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

În cazul portofoliului gestionat extern, limitarea riscului de lichiditate se realizează prin prevederile Acordului de consultanță și management investițional, încheiat la 8 decembrie 2010 între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Banca Națională a Moldovei, care a fost prelungit prin HCE nr.168 din 30 decembrie 2015, cu intrare în vigoare la data de 1 februarie 2016 și care stipulează că investițiile sunt gestionate în concordanță cu un benchmark (indicele Bank of America Merrill Lynch U.S. Treasuries, 0-1 an), astfel încât durata portofoliului este corelată cu durata benchmark-ului. Se permit devieri ale duratei portofoliului de +/- 3 luni față de durata benchmark-ului.

Riscul de lichiditate pentru portofoliul valorilor mobiliare, în valută străină, păstrate până la scadență este diminuat prin diversificarea scadenței investițiilor, fiind distribuite în intervalul de la 1 la 8 ani și prin limitarea ponderii acestui portofoliu în portofoliul total al valorilor mobiliare.

Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare, în valută străină, păstrate pînă la scadență este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 20% din rezervele internaționale și nivelul rezervelor acoperă 4 luni de import.

Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenței activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potențială de a transforma rezervele valutare în lichidități în scopuri de intervenție, în cazul în care apar așa necesități.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă deținute de Bancă sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că, ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadență.

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de Bancă pe parcursul anului 2016 în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la BNM au avut scadența contractuală maximă de 182 zile. La scadență aceste valori mobiliare sunt răscumpărate de Guvern și sunt emise noi valori mobiliare care sunt achiziționate de Bancă.

Valorile mobiliare de stat emise în vederea executării obligațiilor Ministerului Finanțelor rezultante din garanțiile de stat, au fost obținute de către Bancă la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat cu scadențele de la 1 la 25 ani.

Obligațiunile de stat cu scadența mai mare de 5 ani reprezintă 79.25 la sută din volumul total al valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de BNM.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Analiza activelor și obligațiunilor financiare în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2016 este prezentată după cum urmează:

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2016								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	17,720,976	2,397,768	-	-	-	-	-	20,118,744
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	54,616	54,616
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	5,679	-	-	-	-	-	4,633,634	4,639,313
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,091,878	-	200,730	210,000	730,000	12,351,200	-	15,583,808
Credite acordate băncilor și altor persoane	955	951	1,725	2,951	7,529	13,857	-	27,968
Valori mobiliare investiționale	4,565,347	3,824,985	6,467,556	1,536,643	4,257,274	3,247,141	-	23,898,946
Alte active	11,630	-	-	-	-	-	-	11,630
Total active financiare	24,396,465	6,223,704	6,670,011	1,749,594	4,994,803	15,612,198	4,688,250	64,335,025
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	18,990,332	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5,712,099	-	-	-	-	-	-	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	14,319,524	-	-	-	-	-	-	14,319,524
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5,915,352	-	-	-	-	-	-	5,915,352
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	491,485	89,327	619,107	1,165,864	2,946,778	545,719	4,640,197	10,498,477
Alte obligațiuni	43,212	-	-	-	-	-	-	43,212
Total obligațiuni financiare	26,481,672	89,327	619,107	1,165,864	2,946,778	545,719	23,630,529	55,478,996
Decalaj	(2,085,207)	6,134,377	6,050,904	583,730	2,048,025	15,066,479	(18,942,279)	8,856,029

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2015								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	10,633,122	4,073,245	-	-	-	-	-	14,706,367
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	50,032	50,032
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	347,723	-	-	-	-	-	3,356,134	3,703,857
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,118,561	-	-	-	-	-	-	2,118,561
Credite acordate băncilor și altor persoane	14,013,219	833	1,604	2,907	6,972	13,528	-	14,039,063
Valori mobiliare investiționale	712,900	954,630	2,320,330	4,482,793	5,149,260	5,811,996	-	19,431,909
Alte active	1,695	-	-	-	-	-	-	1,695
Total active financiare	27,827,220	5,028,708	2,321,934	4,485,700	5,156,232	5,825,524	3,406,166	54,051,484
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	17,044,068	17,044,068
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	3,311,788	-	-	-	-	-	-	3,311,788
Disponibilități ale băncilor	12,787,808	-	-	-	-	-	-	12,787,808
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	614,445	-	-	-	-	-	-	614,445
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	287,171	141,052	533,502	1,211,784	3,320,533	1,179,278	3,361,714	10,035,034
Alte obligațiuni	64,432	-	-	-	-	-	-	64,432
Total obligațiuni financiare	17,065,644	141,052	533,502	1,211,784	3,320,533	1,179,278	20,405,782	43,857,575
Decalaj	10,761,576	4,887,656	1,788,432	3,273,916	1,835,699	4,646,246	(16,999,616)	10,193,909

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată analiza obligațiunilor financiare totale, inclusiv sumele dobânzilor viitoare în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2016.

Sumele aferente obligațiunilor viitoare au fost calculate utilizând datele disponibile la 31 decembrie 2016 (cursul oficial al leului moldovenesc, ratele dobânzilor la instrumentele monetar-creditare, etc.).

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2016								
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	-	-	-	-	-	-	18,990,332	18,990,332
Disponibilități ale băncilor Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5,712,099	-	-	-	-	-	-	5,712,099
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale *	14,329,763	-	-	-	-	-	-	14,329,763
Alte obligațiuni	5,926,035	-	-	-	-	-	-	5,926,035
Total obligațiuni financiare	26,512,956	99,293	637,691	1,196,502	2,996,003	553,056	23,630,529	55,626,030
31 decembrie 2015								
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	-	-	-	-	-	-	17,044,068	17,044,068
Disponibilități ale băncilor Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	3,311,788	-	-	-	-	-	-	3,311,788
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale *	12,810,774	-	-	-	-	-	-	12,810,774
Alte obligațiuni	617,000	-	-	-	-	-	-	617,000
Total obligațiuni financiare	17,100,809	150,544	551,565	1,242,792	3,375,352	1,185,323	20,405,782	44,012,167

* Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 - 31 decembrie 2018 dobânzile aferente nu se calculează.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, chiar dacă aceste schimbări sunt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

Titlurile de stat sunt evaluate trimestrial la valoarea lor justă, determinată în baza ratelor dobânzilor la titlurile plasate prin licitațiile recente de pe piața primară și a celor tranzacționate recent pe piața secundară.

Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este gestionat și monitorizat în baza metodologiei valorii expuse la Risc (VaR), care reprezintă interdependența între variabilele riscului. Banca aplică lunar metodologia VaR pentru a evalua expunerea la riscul de piață aferent pozițiilor pe care le deține și pentru a estima pierderile economice potențiale bazate pe un șir de parametri și asumări pentru diferite modificări ale condițiilor pieței.

Rezultatul evaluării riscului de piață prin metodologia VaR reprezintă pierderea potențială exprimată în unități monetare pentru portofoliul valorilor mobiliare în valută străină cu un grad de confidență de 95% și pentru o perioadă ulterioară de o lună. Acest calcul este furnizat de Sistemul Informațional Bloomberg.

Valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este prezentată după cum urmează:

	Păstrate până la		La valoarea justă		Total		Ponderea în portofoliu, %
	scadență						
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 31 decembrie 2016	171,788	8,597	91,122	4,560	262,910	13,158	1.11
La 31 decembrie 2015	227,341	11,565	196,707	10,006	424,049	21,571	2.15

Cu toate că metodologia VAR este unul din instrumentele de bază pentru evaluarea riscului de piață, estimările pe care se bazează metodologia VAR conține anumite limitări, după cum este expus mai jos.

- Calculele se efectuează lunar, pentru luna viitoare, luând în considerație portofoliul de la finele lunii curente, asumând că nu vor fi efectuate tranzacții.
- Se asumă cu probabilitatea de 95% că pierderile nu vor depăși nivelul pierderilor calculate. Astfel, există o probabilitate nesemnificativă de 5% că pierderile efective vor depăși sumele estimate conform metodologiei VAR.
- Calculul se efectuează prin utilizarea datelor istorice astfel încât metodologia ar putea să nu identifice toate rezultatele posibile, în special rezultatele situațiilor excepționale.
- Rezultatul metodologiei VAR depinde de volatilitatea pieței.

Limitările metodologiei VAR se aplică pentru întreg portofoliul valorilor mobiliare în valută străină.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

Luând în considerație faptul că metoda VaR arată pierderea maximă cu o anumită probabilitate de realizare (95%), BNM utilizează și un alt indicator de estimare a riscului de piață și anume CVaR, care estimează media pierderilor mai mari decât cele acoperite de gradul de confidență al VaR.

Astfel, la data de 31 decembrie 2016, valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină, calculată prin utilizarea CVaR este prezentată după cum urmează:

	Păstrate până la scadență		La valoarea justă		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 31 decembrie 2016	241,926	12,108	127,516	6,382	369,442	18,489	1.56
La 31 decembrie 2015	327,155	16,642	275,700	14,024	602,854	30,666	3.05

4.4.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață.

Modificarea ratelor dobânzilor pe piața internă afectează valoarea portofoliului de valori mobiliare de stat al Băncii: o fluctuație de majorare /diminuare cu 5 p.p. față de rata de intrare în portofoliu a ratei dobânzii la titlurile deținute în portofoliu implică un impact de diminuare /majorare de circa 8,500 mii lei asupra capitalului Băncii.

Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină, cât și asupra fluxului de mijloace bănești în viitor.

Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt valorile mobiliare în valută străină, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează indirect prețul acestor active.

Totodată, în rezultatul fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină și ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

La gestionarea riscului ratei dobânzii cauzat de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe și pe valute.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale Bilanțului contabil au fost dezvăluite în notele la Situațiile financiare referitoare la aceste componente.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor și obligațiunilor financiare la 31 decembrie 2016 în funcție de ratele contractuale și data actualizării ratelor dobânzii acestora este prezentată după cum urmează:

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2016								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	17,700,139	2,397,768	-	-	-	-	20,837	20,118,744
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	54,616	54,616
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	5,653	-	-	-	-	-	4,633,660	4,639,313
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,091,878	-	200,730	210,000	730,000	12,351,200	-	15,583,808
Credite acordate băncilor și altor persoane	955	951	1,725	2,951	7,529	13,857	-	27,968
Valori mobiliare investiționale	5,215,049	3,707,419	6,274,620	1,086,734	4,257,274	3,247,141	110,709	23,898,946
Alte active	-	-	-	-	-	-	11,630	11,630
Total active financiare	25,013,674	6,106,138	6,477,075	1,299,685	4,994,803	15,612,198	4,831,452	64,335,025
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	18,990,332	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	2,679,999	-	-	-	-	-	3,032,100	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	11,826,438	-	-	-	-	-	2,493,086	14,319,524
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5,915,352	-	-	-	-	-	-	5,915,352
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	3,728,538	66,942	285,307	498,262	1,152,152	119,960	4,647,316	10,498,477
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	43,212	43,212
Total obligațiuni financiare	24,150,327	66,942	285,307	498,262	1,152,152	119,960	29,206,046	55,478,996
Decalaj	863,347	6,039,196	6,191,768	801,423	3,842,651	15,492,238	(24,374,594)	8,856,029

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2015								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	10,620,463	4,073,245	-	-	-	-	12,659	14,706,367
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	50,032	50,032
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	347,711	-	-	-	-	-	3,356,146	3,703,857
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,118,561	-	-	-	-	-	-	2,118,561
Credite acordate băncilor și altor persoane	323,334	833	1,604	2,907	6,972	13,528	13,689,885	14,039,063
Valori mobiliare investiționale	655,637	932,658	2,294,140	4,482,793	5,149,260	5,811,996	105,425	19,431,909
Alte active	-	-	-	-	-	-	1,695	1,695
Total active financiare	14,065,706	5,006,736	2,295,744	4,485,700	5,156,232	5,825,524	17,215,842	54,051,484
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	17,044,068	17,044,068
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	2,367,794	-	-	-	-	-	943,994	3,311,788
Disponibilități ale băncilor	9,957,335	-	-	-	-	-	2,830,473	12,787,808
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	614,445	-	-	-	-	-	-	614,445
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	3,934,086	118,351	276,888	534,746	1,334,821	467,733	3,368,409	10,035,034
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	64,432	64,432
Total obligațiuni financiare	16,873,660	118,351	276,888	534,746	1,334,821	467,733	24,251,376	43,857,575
Decalaj	(2,807,954)	4,888,385	2,018,856	3,950,954	3,821,411	5,357,791	(7,035,534)	10,193,909

Activele și obligațiunile generatoare de dobânzi, în special cuprind numerar și echivalente de numerar în valută străină, valori mobiliare, depozite acceptate, certificate emise de bancă, precum și împrumuturi acordate de către organizații financiare internaționale.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Aceste active și obligațiuni implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția conturilor curente cu solduri remunerabile care sunt legate de ratele REPO, EONIA, EURIBOR, contului curent la FMI și angajamentele Facilității de Finanțare Extinsă (EFF), la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină, de Bancă sunt calculate veniturile/pierderile posibile asumând o majorare/diminuare cu 0.5 p.p. a ratei dobânzii la aceste instrumente.

Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen pentru anul 2016, valoarea veniturilor/pierderilor posibile de la majorarea/diminuarea ratei dobânzii cu 0.5 p.p. este după cum urmează:

	MII LEI	MII USD
Anul 2016	+/-83,119	+/-4,160
Anul 2015	+/-57,198	+/-2,910

Sensibilitatea prețului valorilor mobiliare din portofoliul de investiții la modificarea ratelor dobânzii este evaluată aplicând PV01. PV01 este o metodă de cuantificare a riscului ratei dobânzii care constă în determinarea diferenței dintre valoarea de piață a portofoliului valorilor mobiliare și valoarea acestuia calculată în cazul modificării ratelor profitabilității cu 0.01 p.p. O modificare a ratei profitabilității cu 0.01 p.p. duce la modificarea invers proporțională a valorii portofoliului calculată aplicând metoda PV01.

La situația din 31 decembrie 2016 modificarea ratei profitabilității cu 0.01 p.p., duce la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare cu 4,522 mii lei sau cu 226 mii USD, ceea ce reprezintă 0.02% din portofoliul valorilor mobiliare (la 31 decembrie 2015: 6,131 mii lei sau cu 312 mii USD, ceea ce reprezintă 0.03% din portofoliul valorilor mobiliare).

4.4.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării cursului oficial al leului moldovenesc.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare Banca deține o poziție valutară lungă. Diminuarea riscului valutar se realizează prin aplicarea politicii de diversificare a portofoliului de investiții.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

Structura valutară normativă a portofoliului de investiții este stabilită de către Comitetul executiv al Băncii și are drept scop acoperirea riscului valutar printr-o corespondență adecvată compoziției valutare a activelor și pasivelor, și printr-un orizont investițional acceptabil pentru deservirea obligațiunilor externe curente și implementării politicii valutare a statului. La data de 31 decembrie 2016 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, lira sterlină - 20%, euro - 10%, alte valute - 5% (la 31 decembrie 2015 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 55%, euro - 30%, lira sterlină - 10%, alte valute - 5%). Ponderea fiecărei valute în portofoliul de investiții al Băncii poate devia în limita de +/- 10 p.p. de la structura valutară normativă.

La 31 decembrie 2016, Banca avea următoarea poziție valutară:

	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2016							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	11,655,883	1,366,818	7,000,001	-	96,042	20,118,744
Aur monetar	-	-	-	-	-	54,616	54,616
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	-	-	4,639,313	-	4,639,313
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15,583,808	-	-	-	-	-	15,583,808
Credite acordate băncilor și altor persoane	27,968	-	-	-	-	-	27,968
Valori mobiliare investiționale	-	19,034,655	4,313,747	550,544	-	-	23,898,946
Alte active	1,987	340	9,303	-	-	-	11,630
Total active financiare	15,613,763	30,690,878	5,689,868	7,550,545	4,639,313	150,658	64,335,025
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	18,990,332	-	-	-	-	-	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	3,019,367	1,197,730	1,494,876	-	-	126	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	10,889,363	1,225,569	2,204,592	-	-	-	14,319,524
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5,915,352	-	-	-	-	-	5,915,352
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	17,793	-	-	-	10,480,684	-	10,498,477
Alte obligațiuni	41,390	1,464	355	3	-	-	43,212
Total obligațiuni financiare	38,873,597	2,424,763	3,699,823	3	10,480,684	126	55,478,996
Decalaj	(23,259,834)	28,266,115	1,990,045	7,550,542	(5,841,371)	150,532	8,856,029

La situația din 31 decembrie 2016, alte valute sunt reprezentate de yeni japonezi – 95,408 mii lei, aur monetar – 54,616 mii lei, lei românești – 484 mii lei, ruble rusești – 190 mii lei, franci elvețieni – 59 mii lei, coroane norvegiene – 25 mii lei și coroane daneze – 2 mii lei.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2015							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	9,360,614	473,664	4,870,259	-	1,830	14,706,367
Aur monetar	-	-	-	-	-	50,032	50,032
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	-	-	3,703,857	-	3,703,857
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,118,561	-	-	-	-	-	2,118,561
Credite acordate băncilor și altor persoane	14,039,063	-	-	-	-	-	14,039,063
Valori mobiliare investiționale	-	12,024,370	6,593,827	813,712	-	-	19,431,909
Alte active	748	316	631	-	-	-	1,695
Total active financiare	16,158,372	21,385,300	7,068,122	5,683,971	3,703,857	51,862	54,051,484
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	17,044,068	-	-	-	-	-	17,044,068
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	2,391,605	226,786	693,397	-	-	-	3,311,788
Disponibilități ale băncilor	9,227,210	1,277,335	2,283,263	-	-	-	12,787,808
CertIFICATE emise de Banca Națională a Moldovei	614,445	-	-	-	-	-	614,445
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	2,478	-	-	-	10,032,556	-	10,035,034
Alte obligațiuni	46,084	2,041	16,300	7	-	-	64,432
Total obligațiuni financiare	29,325,890	1,506,162	2,992,960	7	10,032,556	-	43,857,575
Decalaj	(13,167,518)	19,879,138	4,075,162	5,683,964	(6,328,699)	51,862	10,193,909

La situația din 31 decembrie 2015, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 50,032 mii lei, ruble rusești – 1,741 mii lei, franci elvețieni – 49 mii lei, coroane norvegiene – 24 mii lei, lei românești – 14 mii lei și coroane daneze – 2 mii lei.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor și obligațiilor în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-10% a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele în care aceste active și obligațiuni sunt denominate. Conform situației la 31 decembrie 2016 și 31 decembrie 2015, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului și capitalului Băncii este evaluată după cum urmează:

	31 decembrie 2016		31 decembrie 2015	
	MII LEI Profit	MII LEI Capital	MII LEI Profit	MII LEI Capital
MDL față de USD	+/-2,826,612	+/-2,826,612	+/-1,987,963	+/-1,987,963
MDL față de EUR	+/-199,004	+/-199,004	+/-407,523	+/-407,523
MDL față de GBP	+/-755,054	+/-755,054	+/-568,396	+/-568,396
MDL față de XDR	+/-584,137	+/-584,137	+/-632,870	+/-632,870
MDL față de alte valute	+/-9,592	+/-9,592	+/-183	+/-183

Notă: În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate și viceversa, în cazul deprecierei se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

5. Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Numerar în valută străină	1,875	3,554
Conturi Nostro	947,796	77,961
Depozite la termen în valută străină	19,169,073	14,624,852
	20,118,744	14,706,367

Numerarul și plasamentele pe termen scurt în bănci nu include numerarul în monedă națională aflat în casa Băncii, fiind diminuată cu suma respectivă și poziția „Monedă națională în circulație” (Nota 14). Acest mod de prezentare a numerarului este considerat adecvat ținând cont de calitatea Băncii de emitent a monedei naționale. La finele perioadei de gestiune depozitele la

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

5. Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci (continuare)

termen în valută străină au fost plasate la instituții financiare cu ratingul¹: „AAA” –10.25%, „AA” –40.14%, „AA-” –11.44% , „A+” –10.87% și „A” –27.30% (la 31 decembrie 2015: „AAA” – 14.14%, „AA” – 14.13%, „AA-” – 16.83%, „A+” – 20.10% și „A” – 34.80%).

La 31 decembrie 2016 din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul celor cu scadența mai mare de 3 luni de la data achiziționării constituie 11,187,090 mii lei (la 31 decembrie 2015: 11,078,298 mii lei).

6. Aur monetar

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	54,616	50,032
	54,616	50,032

Aurul monetar reprezintă cantitatea de 74,133.48 grame de aur pur (31 decembrie 2015 – 74,133.48 grame de aur pur), sub formă de lingouri de calitate Good Delivery (în conformitate cu cerințele London Bullion Market Association). Prețul de reevaluare al aurului la 31 decembrie 2016 a fost de 736.7237 lei/gram (la 31 decembrie 2015 a fost de 674.8875 lei/gram).

7. Creanțe ale /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Active		
Cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional (FMI)	4,633,634	3,356,134
Cont curent la FMI	5,679	347,723
	4,639,313	3,703,857
Obligațiuni		
Cont 1	4,633,500	3,355,998
Cont 2	135	138
Total disponibilități ale FMI	4,633,635	3,356,136
Alte organizații internaționale	6,562	5,578
Credite acordate de FMI	5,858,280	6,673,320
	10,498,477	10,035,034

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor’s, Moody’s și Fitch Ratings).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

7. Creanțe ale /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca activează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă.

Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru și este, periodic, revizuită conform Revizuirii Generale a Cotelor. Cota formează baza pentru relațiile financiare și organizaționale cu FMI și determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI și cota de membru în orice alocație a XDR.

Contul Cota FMI reflectă plata inițială și ulterioară a cotei și este un activ al membrului FMI. Până la 25% este achitat Fondului Monetar Internațional de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI și restul sumei este achitată în valuta țării membre.

Partea cotei spre achitare în moneda națională este depozitată în Contul nr. 1 al FMI și Contul nr. 2 al FMI. Contul nr. 1 al FMI este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări), iar Contul nr. 2 al FMI este utilizat pentru plata cheltuielilor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

La 11 mai 2012, Parlamentul a adoptat *Legea cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional* prin care a fost aprobată majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional de la 123,2 milioane XDR până la 172,5 milioane XDR. Obligațiile și întreprinderea măsurilor necesare pentru a asigura majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional sunt asumate de Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de agent al Republicii Moldova.

La data de 18 decembrie 2015, Congresul SUA a acceptat majorarea capitalului Fondului Monetar Internațional în cadrul celei de-a 14-a Revizuire Generale a Cotelor, fapt care a permis intrarea în vigoare a Hotărârii FMI pe acest subiect. Astfel, la data de 17 februarie 2016, a fost majorată cota de subscripție a Republicii Moldova la FMI, cu 49,3 milioane XDR, până la 172,5 milioane XDR.

Sumele incluse în Bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale” includ, de asemenea, și creditele primite de Bancă de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în Bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul MDL la finele perioadei de gestiune.

La 31 decembrie 2016 soldul creditelor primite de la FMI este:

- Angajamente ECF – 85,730 mii XDR (la 31 decembrie 2015 – 104,686 mii XDR).
- Angajamente EFF – 132,367 mii XDR (la 31 decembrie 2015 – 139,953 mii XDR).

Facilitatea de creditare extinsă (ECF, anterior PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor care întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de către FMI pentru finanțarea concesională. FMI a acordat credite în cadrul ECF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 5.5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0.25% pe an. În conformitate cu decizia consiliului

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

7. Creanțe ale /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 - 31 decembrie 2018 dobânzile aferente nu se calculează.

Facilitatea de finanțare extinsă (EFF) reprezintă împrumuturi acordate membrilor pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. FMI acordă credite în cadrul EFF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 4.5 ani. Rata dobânzii pentru acest tip de credite este variabilă și este stabilită săptămânal de către FMI. Pentru perioada de referință, rata medie a constituit 1.08% anual.

Urmare semnării la data de 7 noiembrie 2016, a Memorandumului cu FMI, Ministerul Finanțelor al RM a primit prima tranșă a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 12.15 mil. USD (echivalentul a 8.80 mil. XDR) și prima tranșă a creditului în cadrul facilității ECF în sumă de 11.94 mil. USD (echivalentul a 8.70 mil. XDR) pentru finanțarea deficitului bugetului de stat. În acest sens, la data de 17 noiembrie 2016, au fost aprobate Legea Nr.250 și Legea Nr.251 privind atragerea împrumutului de stat extern din partea FMI. Totodată, la primirea facilității acordate din Contul resurselor generale ale FMI (EFF), a fost emisă, de către Ministerul Finanțelor al RM, o cambie în monedă națională în favoarea FMI, care a fost primită spre păstrare în tezaurul BNM.

	Sold 31.12.2015 MII XDR	Rambursări MII XDR	Încasări MII XDR	Sold 31.12.2016 MII XDR
Banca Națională a Moldovei	244,639	35,042	8,500	218,097
Ministerul Finanțelor al RM	208,714	17,500	17,500	208,714
Credite și alte finanțări primite de la FMI	453,353	52,542	26,000	426,811
Banca Națională a Moldovei	139,953	16,086	8,500	132,367
Ministerul Finanțelor al RM	-	-	8,800	8,800
EFF	139,953	16,086	17,300	141,167
Banca Națională a Moldovei	104,686	18,956	-	85,730
Ministerul Finanțelor al RM	91,000	17,500	8,700	82,200
ECF	195,686	36,456	8,700	167,930
Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-
Ministerul Finanțelor al RM	117,714	-	-	117,714
Alocări XDR	117,714	-	-	117,714

Alte organizații internaționale reprezintă disponibilitățile Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare și ale Asociației Multilaterale de Garantare a Investițiilor.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare de stat păstrate pînă la scadență	13,341,200	-
Dobânda calculată la valori mobiliare de stat păstrate pînă la scadență	150,730	-
Valori mobiliare disponibile pentru vânzare	2,105,293	2,185,388
Scont la valori mobiliare disponibile pentru vânzare	(18,076)	(65,965)
Reevaluarea valorilor mobiliare disponibile pentru vânzare	4,661	(862)
	15,583,808	2,118,561

Valorile mobiliare de stat păstrate pînă la scadență au fost emise conform Legii privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr.807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015 și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat purtătoare de dobândă (cupon) în sumă integrală de 13,341,200 mii lei la valoarea nominală.

Aceasta constituie suma creditelor de urgență acordate de BNM pentru "Banca de Economii" S.A., BC "Banca Socială" S.A. și B.C."Unibank" S.A., care nu au fost rambursate la data emisiunii obligațiunilor de stat. Obligațiunile de stat în portofoliul BNM sunt clasificate ca active păstrate pînă la scadență, deoarece Banca are intenția și abilitatea de a le deține pînă la scadență.

La 31 decembrie 2016 valorile mobiliare de stat disponibile pentru vânzare au fost emise și transmise în portofoliul BNM sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în VMS a împrumuturilor contractate de la Banca Națională a Moldovei în anii precedenți de către Ministerul Finanțelor sunt clasificate ca active disponibile pentru vânzare și sunt reflectate la valoarea justă. Valorile mobiliare de stat disponibile pentru vânzare aflate în portofoliul Băncii Naționale sunt unul din instrumentele monetare la care Banca poate apela în orice moment în scopul realizării politicii monetare. Astfel, Banca deținând dreptul incontestabil de a tranzacționa aceste instrumente pe piața secundară, își asigură abilitatea de a le transforma în lichidități pe parcursul menținerii acestora în portofoliul Băncii.

Din aceste considerente, valorile mobiliare de stat cu scadența mai mică de 3 luni de la data achiziționării sunt clasificate ca numerar sau echivalente de numerar în cadrul Situației fluxurilor de mijloace bănești.

Valorile mobiliare de stat disponibile pentru vânzare ajunse la scadență, au fost răscumpărate de Guvern și au fost emise în același volum noi valori mobiliare care au fost transmise Băncii.

Valorile mobiliare de stat disponibile pentru vânzare deținute în portofoliul Băncii la 31 decembrie 2016 au avut scadența contractuală maximă de 182 zile. Rata medie a dobânzii aferentă portofoliului de valori mobiliare de stat disponibile pentru vânzare deținute de Bancă la 31 decembrie 2016 a constituit 7.27% (la 31 decembrie 2015 – 23.71%).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

9. Credite acordate băncilor și altor persoane

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Credite acordate băncilor pe termen scurt	-	13,689,217
Operațiuni repo	-	180,581
Credite overnight acordate băncilor	-	142,588
Credite acordate băncilor pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor	408	722
Credite acordate altor persoane	27,560	25,955
	27,968	14,039,063

Diminuarea considerabilă a soldului creditelor acordate băncilor pe termen scurt (credite de urgență restante) se explică prin executarea de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr.807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015 (în baza a Legii nr.235 din 03.10.2016). Astfel, la data de 4 octombrie 2016, Ministerul Finanțelor a emis și a transmis Băncii Naționale obligațiuni de stat în sumă de 13,341,200 mii lei, echivalentă cu soldul creditelor de urgență restante ale Băncii de Economii S.A., BC „BANCA SOCIALĂ” S.A. și B.C. „UNIBANK” S.A., respectiv, datoria creditoare a băncilor nominalizate față de BNM a fost închisă. În baza legii nominalizate Ministerul Finanțelor a subrogat Banca Națională a Moldovei în raporturile legate de creanțele față de „Banca de Economii” S.A., BC „BANCA SOCIALĂ” S.A. și BC „UNIBANK” S.A. în baza creditelor de urgență acordate acestora.

La situația din 31 decembrie 2016 gajul depus ca asigurare a rambursării creditelor acordate salariaților și a dobânzilor aferente constituie 38,481 mii lei (la 31 decembrie 2015: 34,599 mii lei).

Operațiunile Repo au fost derulate de către Bancă la rata fixă echivalentă cu rata de bază plus o marjă de 0.25 p.p cu termenul de 14 zile. Scopul acestor operațiuni a fost suplینirea necesităților curente de lichidități ale băncilor licențiate. Soldul operațiunilor repo la 31 decembrie 2016 a fost nul.

Pe parcursul anului 2015 și 2016 nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea creditelor.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

10. Valori mobiliare investiționale

Poziția „Valori mobiliare investiționale” din Bilanțul contabil include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	<u>31 decembrie 2016</u>	<u>31 decembrie 2015</u>
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	15,329,320	10,169,179
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	15,329,320	10,169,179
Valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	8,569,626	9,262,730
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	8,569,626	9,262,730
Total valori mobiliare investiționale	<u>23,898,946</u>	<u>19,431,909</u>

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere deținute de Bancă sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și cele emise de instituții supranaționale.

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă din componența poziției „Valori mobiliare investiționale” a Bilanțului contabil, este prezentat mai jos:

	<u>31 decembrie 2016</u>	<u>31 decembrie 2015</u>
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (valoarea nominală)	15,233,577	10,051,291
Dobânzi aferente valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	75,105	79,940
Reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	20,638	37,948
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	<u>15,329,320</u>	<u>10,169,179</u>

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere sunt reevaluate lunar și poartă o rată a dobânzii fixă cuprinsă între 0.004% și 2.32% anual (31 decembrie 2015: 0.004% și 2.69%), cu excepția valorilor mobiliare cu valoare nominală de 38,020 mii USD cu rata dobânzii flotantă, care se modifică trimestrial. Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere includ și dobânda acumulată, care la 31 decembrie 2016 constituia 40,439 mii lei (la 31 decembrie 2015: 31,733 mii lei).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

10. Valori mobiliare investiționale (continuare)

La situația din 31.12.2016, valorile mobiliare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere emise de nerezidenți disponibile în portofoliul Băncii ce dețin cel mai înalt rating¹ – „AAA” constituiau 85.76%, valorile mobiliare cu rating-ul „AA+” constituiau 9.09% și valorile mobiliare cu ratingul „AA” constituiau 5.15% (la 31 decembrie 2015: „AAA” – 86.52%, „AA+” – 4.46%, „AA” – 9.02%). Diminuarea ponderii valorilor mobiliare cu rating „AAA” și majorarea ponderii valorilor mobiliare cu rating „AA+” a fost determinată, preponderent, de retrogradarea rating-ului mediu al Finlandei de la „AAA” la „AA+” la data de 11 martie 2016. De asemenea, procurarea, la data de 12 decembrie 2016 a valorii mobiliare supranaționale, emise de Consiliul European, ce deține rating „AA+” a contribuit la majorarea ponderii investițiilor la această categorie de rating. Diminuarea ponderii valorilor mobiliare cu rating „AA” a fost cauzată de vânzarea, pe parcursul perioadei analizate, a valorilor mobiliare emise de guvernul Franței. În perioada de gestiune au fost vândute și au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere cu valoarea nominală totală de 951,980 mii USD, 69,920 mii EUR și 5,100 mii GBP (în anul 2015: 562,950 mii USD, 124,491 mii EUR și 36,500 mii GBP).

Totodată, în perioada de gestiune au fost procurate valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă cu valoarea nominală totală de 1,258,574 mii USD (în anul 2015: 487,930 mii USD și 19,690 mii EUR).

Conform Acordului de consultanță și management investițional încheiat între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Bancă, BIRD a devenit consultantul și mandatarul Băncii pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20% din rezervele valutare. Investițiile în cadrul acestui program sunt efectuate în valori mobiliare în USD emise de Trezoreria SUA, agenții guvernamentale și supranaționale. Aceste active sunt prezentate în cadrul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

La 31 decembrie 2016 valoarea de bilanț a valorilor mobiliare în valută străină gestionate extern constituia 4,102,683 mii lei (la 31 decembrie 2015: 4,048,477 mii lei), ponderea acestora în rezervele valutare constituind 9.32% (la 31 decembrie 2015: 11.72%). Portofoliul valorilor mobiliare păstrate până la scadență reprezintă totalitatea valorilor mobiliare procurate cu intenția de a fi menținute până la scadență. Volumul și structura activelor valutare și perspectiva fluxurilor viitoare de mijloace bănești permit menținerea până la scadență a valorilor mobiliare din portofoliul dat. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare păstrate până la scadență va fi posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia va reprezenta mai puțin de 20% din rezervele internaționale și nivelul rezervelor va acoperi 4 luni de import.

La 31 decembrie 2016 ponderea valorilor mobiliare păstrate până la scadență în rezervele valutare constituia 19.47% (la 31 decembrie 2015: 26.82%).

---

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

10. Valori mobiliare investiționale (continuare)

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență (valoarea nominală)	8,509,579	9,183,378
Dobânzi aferente valorilor mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	60,047	79,352
Valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	8,569,626	9,262,730

Valorile mobiliare păstrate până la scadență poartă o rată anuală a dobânzii fixă cuprinsă între 1.38% și 3.55%. La situația din 31 decembrie 2016, ponderea valorilor mobiliare păstrate până la scadență cu ratingul „AAA” constituia 79.01%, valorile mobiliare cu ratingul „AA+” constituiau 14.90%, iar a celor cu ratingul „AA” – 6.09% (la 31 decembrie 2015: „AAA” – 81.49%, „AA+” – 6.17%, „AA” – 12.34%). Portofoliul de valori mobiliare în valută străină păstrat până la scadență conține valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și cele emise de instituții supranaționale. Diminuarea ponderii valorilor mobiliare cu rating “AAA” și majorarea ponderii valorilor mobiliare cu rating „AA+” a fost determinată, preponderent, de retrogradarea rating-ului mediu al Finlandei de la “AAA” la „AA+” la data de 11 martie 2016. Diminuarea ponderii valorilor mobiliare cu rating „AA” a fost cauzată de scadența, la data de 25 iulie 2016, a valorii mobiliare emise de guvernul Franței, cu valoare nominală de 5,000 mii EUR și scadenței, la data de 5 decembrie 2016, a valorii mobiliare supranaționale, emise de European Financial Stability Facility, cu valoare nominală de 23,000 mii EUR. Pe parcursul anului 2016 nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea valorilor mobiliare păstrate până la scadență.

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Instrumentele financiare ale Băncii constau din numerar și plasamente pe termen scurt în bănci, aur monetar, creanțe ale organizațiilor financiare internaționale, valori mobiliare, credite acordate băncilor și altor persoane, monedă națională în circulație, disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova și disponibilități ale băncilor, Certificate emise de Banca Națională a Moldovei, obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale și alte active și obligațiuni financiare.

Activele financiare ale Băncii se evaluează la valoarea justă cu excepția numerarului și plasamentelor pe termen scurt în bănci, creanțelor organizațiilor financiare internaționale, creditelor acordate băncilor și altor persoane și valorilor mobiliare păstrate până la scadență care se evaluează la cost amortizat. Obligațiunile financiare sunt evaluate la cost amortizat.

În tabelul de mai jos este prezentată valoarea de bilanț și valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

	La valoarea justă prin profit sau pierdere	Păstrate până la scadență	Credite și creanțe	La valoarea justă disponibile pentru vânzare	Alte obligațiuni la cost amortizat	Total	Valoarea Justă
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2016							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	-	20,118,744	-	-	20,118,744	20,118,744
Aur monetar	-	-	-	54,616	-	54,616	54,616
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	4,639,313	-	-	4,639,313	4,639,313
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova:							
Evaluat la valoarea justă	-	-	-	2,091,878	-	2,091,878	2,091,878
Evaluat la cost amortizat	-	13,491,930	-	-	-	13,491,930	13,491,930
Credite acordate băncilor și altor persoane	-	-	27,968	-	-	27,968	27,968
Valori mobiliare investiționale:							
Evaluat la valoarea justă	15,329,320	-	-	-	-	15,329,320	15,329,320
Evaluat la cost amortizat	-	8,569,626	-	-	-	8,569,626	8,854,054
Alte active	-	-	11,630	-	-	11,630	11,630
Total active financiare	15,329,320	22,061,556	24,797,655	2,146,494	-	64,335,025	64,619,453
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	18,990,332	18,990,332	18,990,332
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	-	-	-	-	5,712,099	5,712,099	5,712,099
Disponibilități ale băncilor	-	-	-	-	14,319,524	14,319,524	14,319,524
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-	5,915,352	5,915,352	5,915,352
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	-	-	-	-	10,498,477	10,498,477	10,498,477
Alte obligațiuni	-	-	-	-	43,212	43,212	43,212
Total obligațiuni financiare	-	-	-	-	55,478,996	55,478,996	55,478,996

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

	La valoarea justă prin profit sau pierdere	Păstrate până la scadență	Credite și creanțe	La valoarea justă disponibile pentru vânzare	Altele la cost amortizat	Total	Valoarea Justă
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2015							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	-	14,706,367	-	-	14,706,367	14,706,367
Aur monetar	-	-	-	50,032	-	50,032	50,032
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	3,703,857	-	-	3,703,857	3,703,857
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova							
Evaluat la valoarea justă	-	-	-	2,118,561	-	2,118,561	2,118,561
Credite acordate băncilor și altor persoane	-	-	14,039,063	-	-	14,039,063	14,039,063
Valori mobiliare investiționale:							
Evaluat la valoarea justă	10,169,179	-	-	-	-	10,169,179	10,169,179
Evaluat la cost amortizat	-	9,262,730	-	-	-	9,262,730	9,601,987
Alte active	-	-	1,695	-	-	1,695	1,695
Total active financiare	10,169,179	9,262,730	32,450,982	2,168,593	-	54,051,484	54,390,741
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	17,044,068	17,044,068	17,044,068
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	-	-	-	-	3,311,788	3,311,788	3,311,788
Disponibilități ale băncilor	-	-	-	-	12,787,808	12,787,808	12,787,808
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-	614,445	614,445	614,445
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	-	-	-	-	10,035,034	10,035,034	10,035,034
Alte obligațiuni	-	-	-	-	64,432	64,432	64,432
Total obligațiuni financiare	-	-	-	-	43,857,575	43,857,575	43,857,575

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă, ulterior recunoașterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în dependență de metoda de evaluare utilizată.

31 decembrie 2016	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	54,616	-	-	54,616
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	15,329,320	-	-	15,329,320
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare	-	2,091,878	-	2,091,878
Total	15,383,936	2,091,878	-	17,475,814
31 decembrie 2015				
Aur monetar	50,032	-	-	50,032
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	10,169,179	-	-	10,169,179
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare	-	2,118,561	-	2,118,561
Total	10,219,211	2,118,561	-	12,337,772

Metodele și tehnicile de evaluare utilizate în scopul evaluării la valoarea justă au rămas aceleași comparativ cu perioada precedentă de raportare și nu au fost efectuate reclasificări ale instrumentelor financiare între nivelele ierarhiei valorii juste.

Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt al plasamentelor în bănci, scopului și naturii specifice al creditelor acordate și creanțelor, precum și al lipsei pieței active pentru Cota Republicii Moldova la FMI, care nu sunt înregistrate la valoarea justă în Situațiile financiare, valoarea justă a acestora nu este semnificativ diferită de valoarea cu care sunt înregistrate în Bilanțul contabil.

De asemenea, conducerea consideră că valorile la care sunt înregistrate obligațiunile Băncii în Bilanțul contabil aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pentru care sunt plasate sau datorită tipului de tranzacții specifice unei bănci centrale și pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

Toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în bilanțul contabil se încadrează în nivelul 2 al ierarhiei valorii juste, cu excepția valorilor mobiliare investiționale păstrate până la scadență care se încadrează în nivelul 1 al ierarhiei valorii juste.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

12. Imobilizări corporale și necorporale

	Clădiri	Echipamente	Imobilizări corporale	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale	Total
			în curs de execuție		în curs de execuție	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2016	38,112	124,334	4,914	57,699	7,588	232,647
Intrări	-	18,474	8,652	23,762	5,536	56,424
Transferuri	-	4,197	(4,197)	6,654	(6,654)	-
Ieșiri	-	(1,136)	(11)	(55)	-	(1,202)
La 31 decembrie 2016	38,112	145,869	9,358	88,060	6,470	287,869
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2016	27,309	73,400	-	42,035	-	142,744
Amortizarea calculată	886	11,546	-	9,813	-	22,245
Ieșiri	-	(1,136)	-	(55)	-	(1,191)
La 31 decembrie 2016	28,195	83,810	-	51,793	-	163,798
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2016	10,803	50,934	4,914	15,664	7,588	89,903
La 31 decembrie 2016	9,917	62,059	9,358	36,267	6,470	124,071

	Clădiri	Echipamente	Imobilizări corporale	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale	Total
			în curs de execuție		în curs de execuție	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2015	36,539	84,578	3,554	55,341	2,525	182,537
Intrări	1,500	42,048	4,323	1,142	7,162	56,175
Transferuri	73	2,827	(2,900)	2,099	(2,099)	-
Ieșiri	-	(5,119)	(63)	(883)	-	(6,065)
La 31 decembrie 2015	38,112	124,334	4,914	57,699	7,588	232,647
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2015	26,306	72,934	-	36,327	-	135,567
Amortizarea calculată	1,003	5,585	-	6,591	-	13,179
Ieșiri	-	(5,119)	-	(883)	-	(6,002)
La 31 decembrie 2015	27,309	73,400	-	42,035	-	142,744
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2015	10,233	11,644	3,554	19,014	2,525	46,970
La 31 decembrie 2015	10,803	50,934	4,914	15,664	7,588	89,903

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

13. Alte active

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli în avans	3,140	2,607
Alte creanțe	8,571	1,696
Avans acordat pentru producerea monedei naționale	3,060	-
Stocuri	970	1,881
Mărfuri și materiale în gestiune	1,391	797
Subtotal		6,981
Minus: Provizioane pentru stocurile cu rulaj lent și creanțe îndoielnice	(61)	(61)
	17,071	6,920

Mișcarea provizionului pentru stocurile cu rulaj lent și creanțe îndoielnice pe parcursul anului este precum urmează:

	2016	2015
	MII LEI	MII LEI
La 1 ianuarie	61	61
Majorări pe parcursul anului	-	-
Diminuări pe parcursul anului	-	-
La 31 decembrie	61	61

14. Monedă națională în circulație

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Bancnote	18,866,555	16,927,072
Monede metalice divizionare	108,841	102,207
Bancnote comemorative și monede comemorative și jubiliare	14,936	14,789
	18,990,332	17,044,068

15. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor	2,683,640	2,370,595
Disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor	2,502,827	910,896
Alte disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	525,632	30,297
	5,712,099	3,311,788

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

15. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova (continuare)

Pentru soldul depozitelor la vedere ale Ministerului Finanțelor, Banca plătește o dobândă reieșind din rata medie a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele atrase la vedere de la persoanele juridice cu dobândă în lei moldovenești. Rata la depozitele la vedere de la Ministerul Finanțelor la 31 decembrie 2016 a constituit 1.71% (la 31 decembrie 2015: 1.79%).

16. Disponibilități ale băncilor

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezervele obligatorii	13,324,197	11,942,426
Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate	995,327	845,382
	14,319,524	12,787,808

Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezervele obligatorii, reprezintă mijloacele din conturile Loro ale băncilor rezidente, băncilor rezidente în proces de lichidare și băncilor rezidente în proces de insolvență, precum și rezervele obligatorii ale băncilor la Bancă în lei moldovenești, dolari SUA și euro.

Conform cerințelor regimului rezervelor obligatorii stabilit de Bancă, la situația din 31 decembrie 2016 băncile sunt obligate să mențină rezerve obligatorii în lei moldovenești și în valute neconvertibile la nivel de 35% și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivel de 14% (la 31 decembrie 2015: rezerve obligatorii în lei moldovenești și în valute neconvertibile la nivel de 35% și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivel de 14%) din baza de calcul. Rezervele obligatorii în lei moldovenești se mențin de bănci în conturile Loro la Bancă în mediu pe perioada de menținere, iar rezervele obligatorii în valută străină se reflectă în registrele contabile ale Băncii în contul rezervelor obligatorii în valută străină și sunt localizate în conturile Nostro ale Băncii în băncile din străinătate.

În baza art. 17 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, rezervele obligatorii ce depășesc 5 la sută din pasivele în baza cărora se calculează aceste rezerve sunt remunerate de către Bancă, pentru rezervele obligatorii în lei moldovenești aplicând rata medie la depozitele overnight a Băncii calculată pentru luna respectivă, iar pentru rezervele obligatorii în valute străine (dolari SUA și euro) – rata medie la depozitele la vedere cu dobândă atrase de bănci în valută străină, calculată lunar de Bancă în baza rapoartelor lunare privind rata medie la depozitele atrase de bănci.

Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate reprezintă depozitele overnight ale băncilor plasate la Bancă și dobânda calculată pentru aceste depozite. Rata dobânzii aferentă depozitelor overnight ale băncilor la situația din 31 decembrie 2016 a constituit 6% (la 31 decembrie 2015: 16.50%).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

17. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Certificate emise de Bancă la preț de vânzare	5,905,650	612,304
Scont amortizat la certificatele emise de Bancă	9,702	2,141
	5,915,352	614,445

Certificatele BNM reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate pe piața monetară. Acestea sunt emise cu discount și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Pe parcursul anului 2016 certificatele Băncii au fost emise preponderent cu scadența de 14 zile.

Rata medie ponderată a dobânzii la certificatele Băncii aflate în circulație la 31 decembrie 2016 a constituit 9% (la 31 decembrie 2015: 19.50 %).

18. Alte obligațiuni

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni față de alte entități	34,501	33,570
Obligațiuni față de personal	75	11,590
Alte obligațiuni	8,636	19,273
	43,212	64,433

19. Capital și rezerve

În conformitate cu art. 19 al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.1995 „*Fondul general de rezervă se utilizează în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar*”.

Astfel, la 31 decembrie 2016 fondul general de rezervă a fost utilizat pentru acoperirea pierderilor înregistrate la finele anului financiar în mărime de 262,149 mii lei, fiind astfel diminuat până la 1,543,791 mii lei. Corespunzător s-a diminuat și capitalul statutar și a înregistrat suma de 2,446,761 mii lei.

La situația din 31 decembrie 2016, Capitalul și Rezervele Băncii au constituit suma totală de 8,985,541 mii lei, fiind în descreștere față de 31 decembrie 2015, în condițiile acoperirii pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare în mărime de (1,033,306) mii lei și acoperirii pierderilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale în mărime de (18,146) mii lei, care au modificat corespunzător conturile respective de rezerve. Alte rezerve cuprind rezerva veniturilor din reevaluarea valorilor mobiliare de stat care a înregistrat un rezultat total pozitiv în mărime de 4,660 mii lei și diferențele pozitive din reevaluarea aurului monetar în sumă de 9,053 mii lei.

La situația din 31 decembrie 2016, nivelul capitalului statutar în totalul obligațiunilor monetare constituie circa 6.23% (la 31 decembrie 2015: 8.88%).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

20. Determinarea (pierderii totale) /profitului disponibil pentru distribuire

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	MII LEI	MII LEI
(Pierdere) /Profit net(ă)	(1,313,601)	4,190,508
Acoperirea pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	18,146	28,540
Acoperirea /(defalcarea) pierderilor /(veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	1,033,306	(2,258,160)
(Pierdere totală) /Profit disponibil pentru distribuire	(262,149)	1,960,888

Distribuire:

Majorarea capitalului autorizat	-	(572,953)
(Utilizarea) /majorarea fondului general de rezervă	262,149	(1,387,935)

În cursul anului Banca a înregistrat o pierdere netă în mărime de 1,313,601 mii lei. În rezultatul aplicării prevederilor corespunzătoare ale *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* pierderea totală a constituit 262,149 mii lei.

21. Venituri din dobânzi

	2016	2015
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt		
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine	101,081	30,818
Dobânzi la depozite plasate overnight	4,073	870
Dobânzi la disponibilități	81	1,066
	105,235	32,754
Venituri din dobânzi la valori mobiliare		
Dobânzi la valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă	90,166	104,948
Dobânzi la valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	217,680	214,130
Dobânzi la valori mobiliare de stat păstrate pînă la scadență	150,730	-
Amortizarea scontului la valori mobiliare de stat disponibile pentru vânzare	344,188	328,760
	802,764	647,838
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo		
Dobânzi la creditele acordate băncilor	459	10,501
Dobânzi la creditele acordate altor persoane	180	189
Dobânzi la operațiunile repo	15,487	69,699
	16,126	80,389
	924,125	760,981

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

21. Venituri din dobânzi (continuare)

Rata medie a dobânzii la valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare detinute în portofoliul Băncii pe parcursul anului 2016 a constituit 16.52% (rata medie a dobânzii pe parcursul anului 2015: 15.69%). Rata cuponului la valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova păstrate pînă la scadență constituie 1.40% și 5.30% anual. Rata medie a dobânzii la operațiunile repo pe parcursul anului 2016 a constituit 18.94% (rata medie a dobânzii pe parcursul anului 2015: 14.89%). Volumul lichidității furnizate în cadrul operațiunilor repo a constituit 1,999 milioane lei (anul 2015: 9,690 milioane lei).

22. Cheltuieli cu dobânzi

	<u>2016</u> MII LEI	<u>2015</u> MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite		
Dobânzi la creditele primite de la Fondul Monetar Internațional	39,333	39,717
	<u>39,333</u>	<u>39,717</u>
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților		
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	797,853	560,125
Dobânzi aferente depozitelor acceptate de la bănci	57,904	63,822
Dobânzi la depozitele acceptate de la Ministerul Finanțelor	48,494	33,823
Dobânzi aferente operațiunilor Forward	-	-
	<u>904,251</u>	<u>657,770</u>
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo		
Amortizarea scontului la certificatele Băncii Naționale a Moldovei	346,052	119,810
	<u>346,052</u>	<u>119,810</u>
	<u>1,289,636</u>	<u>817,297</u>

Norma rezervelor obligatorii în lei moldovenești, pe parcursul anului 2016 a constituit 35%. Norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost majorată gradual pe parcursul anului 2015 de la nivelul de 14% la 35%.

Soldul mediu zilnic al certificatelor Băncii pe parcursul anului 2016 a constituit 2,959 milioane lei (anul 2015: 783 milioane lei). Rata medie a dobânzii la certificatele Băncii plasate pe parcursul anului 2016 a constituit 11.55% (pe parcursul anului 2015: 15.45%).

23. (Pierderi) /venituri din tranzacții și diferențe de curs valutar

	<u>2016</u> MII LEI	<u>2015</u> MII LEI
Venituri nete realizate din operațiuni de schimb valutar (Pierderi)/ venituri nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	238,433	2,286,850
	<u>(1,033,306)</u>	<u>2,258,160</u>
	<u>(794,873)</u>	<u>4,545,010</u>

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

23. (Pierderi) /venituri din tranzacții și diferențe de curs valutar (continuare)

Veniturile realizate apar la vânzarea valutei străine și reprezintă diferența pozitivă dintre cursul de vânzare și costul stocului valutei respective (sau cursul mediu al valutei cumpărate) multiplicată la volumul vânzărilor. Pe parcursul anului 2016 veniturile obținute au fost generate preponderent datorită vânzărilor de valută, când diferența dintre cursul de vânzare și costul stocului valutilor a fost semnificativă.

24. Venituri /(pierderi) din reevaluarea valorilor mobiliare

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	MII LEI	MII LEI
Venituri /(pierderi) nete realizate din valori mobiliare investiționale	26,214	(19,939)
(Pierderi) nete nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare în sold la sfârșitul anului	(18,146)	(28,540)
	8,068	(48,479)

25. Alte venituri

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	MII LEI	MII LEI
Venituri aferente serviciilor de decontare în Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare	5,693	6,296
Venituri aferente operațiunilor cu numerar	21,531	4,062
Venituri din vânzarea bancnotelor comemorative și monedelor comemorative și jubiliare	2,151	3,308
Venituri din comisioane aferent serviciilor cu VMS	3,375	2,962
Alte venituri	4,459	4,068
	37,209	20,696

26. Cheltuieli operaționale

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli aferente monedei naționale	7,445	119,841
Cheltuieli cu personalul	89,549	82,523
Cheltuieli cu servicii informaționale, consultanță și audit	60,266	40,448
Cheltuieli privind amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale	22,247	13,178
Cheltuieli pentru întreținerea clădirilor, transportului și echipamentului	7,023	6,098
Cheltuieli cu taxe și comisioane	3,173	2,735
Alte cheltuieli operaționale	8,791	5,580
	198,494	270,403

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

26. Cheltuieli operaționale (continuare)

Cheltuielile cu personalul includ și contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat în mărime de 15,737 mii lei și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărime de 3,025 mii lei (la 31 decembrie 2015: 14,424 mii lei și 2,734 mii lei respectiv).

La 31 decembrie 2016 numărul unităților de personal, inclusiv locurile vacante, a constituit 503 unități, iar numărul total de salariați - 474 (la 31 decembrie 2015: 478 unități și 469 salariați).

27. Părți afiliate

Pentru anul 2016 cheltuielile de remunerare aferente conducerii Băncii, inclusiv conducătorilor de nivel mediu au constituit 11,623 mii lei (la 31 decembrie 2015: 9,028 mii lei).

Pentru anul 2016 cheltuielile cu contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente conducerii Băncii, inclusiv conducătorilor de nivel mediu au constituit 2,648 mii lei și 503 mii lei respectiv (la 31 decembrie 2015: 2,053 mii lei și 375 mii lei respectiv).

Banca acordă credite angajaților săi. Prezentarea în continuare reprezintă mișcarea creditelor acordate și soldul la credite acordate conducerii Băncii, inclusiv conducătorilor de nivel mediu:

	Sold la 1 ianuarie	Credite acordate	Rambursări	Sold la 31 decembrie
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
2015	5,844	1,132	(1,862)	5,114
2016	5,114	1,121	(879)	5,356

Creditele sunt acordate persoanelor de conducere la rate ale dobânzii aplicate pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale Băncii. Aceste credite sunt asigurate prin gajul depus de fiecare persoană beneficiară, care la situația din 31 decembrie 2016 a înregistrat suma de 8,019 mii lei (la 31 decembrie 2015: 7,176 mii lei).

La data de 31 decembrie 2016 aceste credite erau clasificate în categoria creditelor standard și drept urmare nu este necesară constituirea de reduceri pentru pierderi din deprecierea acestora.

Luând în considerație prevederile art. 1 al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, care stipulează expres că Banca este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament, Guvernul și alte entități afiliate Guvernului nu sunt considerate a fi părți afiliate ale Băncii.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016

---

28. Angajamente și obligațiuni condiționate

Cambii emise

La 31 decembrie 2016 valoarea cambiei emisă de către Bancă în favoarea Fondului Monetar Internațional pentru asigurarea creditelor primite în cadrul Angajamentelor EFF a constituit 3,555,587 mii lei (la 31 decembrie 2015: 3,812,518 mii lei).

Angajamente investiționale

La data de 30 decembrie 2016, Banca Mondială, în cadrul programului de gestionare externă a rezervelor, a încheiat o tranzacție de cumpărare a valorii mobiliare în valoare nominală de 17,500 mii USD și 2 tranzacții de vânzare a valorilor mobiliare în valoare nominală totală de 14,000 mii USD, toate tranzacțiile având data valutei 3 ianuarie 2017.

Angajamente de creditare

La situația din 31 decembrie 2016 nu există angajamente condiționale cu caracter creditor (la 31 decembrie 2015 nu existau angajamente condiționale cu caracter creditor).

La 31 decembrie 2016 (precum și la 31 decembrie 2015) nu exista nici o datorie cu termen de prescripție expirat.

Angajamente de capital

La 31 decembrie 2016, în conformitate cu contractele încheiate, Banca era angajată să onoreze pe parcursul anilor viitori obligațiile financiare aferente achitării plăților pentru unele achiziții aferente activității Băncii în sumă de circa 1,001 mii EUR și 41 mii USD sau circa 21,735 mii lei (la 31 decembrie 2015: circa 1,816 mii EUR și 115 mii USD sau circa 41,261 mii lei).

Litigii și obligațiuni condiționate

La 31 decembrie 2016 Banca a fost implicată în 30 litigii judiciare, în care participă în calitate de pârât. La situația din 31 decembrie 2016 (precum și la situația din 31 decembrie 2015) Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece nu consideră că există dovezi suficiente de eventuale ieșiri viitoare de fluxuri economice aferente acestora.

29. Evenimente ulterioare

După data de 31 decembrie 2016 și pînă la data aprobării acestor Situații financiare nu au apărut evenimente ulterioare semnificative.